

บทที่ 2

ความสำคัญของคำรับสารภาพกับการดำเนินกระบวนการพิจารณาคดีอาญา

คำรับสารภาพเป็นพยานหลักฐานอย่างหนึ่งซึ่งมีความสำคัญและส่งผลกระทบต่อกระบวนการดำเนินคดีอาญาอย่างสูง กล่าวคือเมื่อมีการกระทำความผิดเกิดขึ้น เจ้าพนักงานย่อมจะต้องทำการสืบสวนสอบสวนรวบรวมพยานหลักฐาน เพื่อที่จะเอาตัวผู้กระทำความผิดมาฟ้องลงโทษ ดังนั้นคำรับสารภาพจึงมีบทบาทต่อกระบวนการดำเนินคดีอาญานับตั้งแต่ในชั้นการจับตัวผู้กระทำความผิด หรือผู้ต้องหา, ชั้นสอบสวน ฟ้องร้องและในชั้นการพิจารณาของศาล แต่อย่างไรก็ตามคำรับสารภาพมีความสำคัญต่อกระบวนการดำเนินคดีอาญาในชั้นตอนต่าง ๆ ในระดับที่แตกต่างกัน ซึ่งในบทนี้จะชี้ให้เห็นถึงความสัมพันธ์ของคำรับสารภาพกับการดำเนินกระบวนการพิจารณาคดีอาญาในชั้นตอนต่าง ๆ ซึ่งได้แก่ในชั้นสอบสวน-ฟ้องร้องและในชั้นพิจารณาคดีของศาล

2.1 คำรับสารภาพกับกระบวนการที่เกี่ยวข้อง

2.1.1 ความหมายของคำรับสารภาพ

คำรับสารภาพเป็นถ้อยคำที่ใช้ในทางคดีอาญาเป็นส่วนใหญ่ โดยทั่วไปหมายถึงการที่บุคคลผู้ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดได้กระทำให้ปรากฏข้อเท็จจริงต่อบุคคลอื่นด้วยการยอมรับข้อเท็จจริงอันเป็นปฏิปักษ์ต่อผลประโยชน์ของตนเอง ไม่ว่าจะเป็นการยอมรับข้อเท็จจริงโดยตรงว่าเป็นผู้กระทำความผิดอาญา หรือยอมรับข้อเท็จจริงซึ่งนำไปสู่การวินิจฉัยว่าได้กระทำความผิดทางอาญาก็ตาม¹

¹ ก่อเกียรติ เอี่ยมบุตรลพ, "หลักการรับฟังคำรับสารภาพของผู้ต้องหา", วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชานิติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2527, หน้า 11-12

คำรับสารภาพ (confession) ในระบบ common law หมายถึงคำรับสารภาพที่กระทำต่อบุคคลอื่นนอกศาล การรับฟังคำรับสารภาพเป็นพยานหลักฐานนี้ ศาลให้ความสนใจและให้ความเคร่งครัดในการรับฟังเป็นอย่างมาก²

คำรับสารภาพอาจกระทำโดยปากเปล่า, เขียน หรือวาจา หากกระทำในศาลเรียกว่าคำรับสารภาพในศาล (Judicial confessions, Formol, coroner's inquest or plea of guilty) แต่ถ้ากระทำนอกศาลเรียกว่า คำรับสารภาพนอกศาล (Extra Judicial confession, informal or confessions)³ ซึ่งโดยปกติผู้ที่ได้รับหรือได้ยินคำรับสารภาพนั้นจะต้องมาเบิกความต่อศาลว่าได้มีการรับสารภาพอย่างไรจึงเป็นคำพยานบอกเล่า⁴

ในประเทศไทย คำรับสารภาพในคดีอาญามีความหมายกว้าง ซึ่งอาจแบ่งได้ 3 กรณีคือ⁵

1. คำรับสารภาพต่อศาล เป็นคำของจำเลยซึ่งกล่าวต่อศาลโดยตรง มิใช่เป็นคำพยานบอกเล่า ซึ่งย่อมรับฟังได้เสมอตามกระบวนการพิจารณา
2. คำรับสารภาพในชั้นสอบสวน เป็นคำรับสารภาพของผู้ต้องหาที่ให้การต่อพนักงานสอบสวน แล้วพนักงานสอบสวนจึงนำความนั้นมาเบิกต่อศาลอีกชั้นหนึ่ง จึงเป็นคำพยานบอกเล่าโดยตรง

²Stuckey, Evidence for the Law Enforcement Officer, (New York: Mc Graw - Hill Book Company, 1979), P. 149.

³Maurice, J. Fitzgerald, Handbook of Criminal Investigation (New York: Greenberg Publishing Company, 1974), pp. 102 - 103.; Paul B. West and Kenneth M. Wells, Criminal Evidence for Police (New Jersey : Prentice - Hall, 1976), pp. 299 - 300.

⁴โอสถ โกสิน, กฎหมายลักษณะพยาน (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ไทยเกษม, 2517), หน้า 320

⁵เรื่องเดียวกัน , หน้า 333 - 334

3. คำรับผิดชอบต่อบุคคลอื่นซึ่งไม่ใช่พนักงานสอบสวน หมายถึงกรณีก่อนที่ผู้ต้องหาจะถูกสอบสวนตามวิธีพิจารณาโดยพนักงานสอบสวน อาจมีการรับว่าได้กระทำผิดต่อบุคคลใดบุคคลหนึ่ง เช่น รับผิดชอบต่อผู้เสียหายหรือต่อผู้ที่ทำการจับกุมซึ่งเป็นการรับอันเป็นปฏิบัติกับต่อประโยชน์ของตนเองและเป็นคำพยานบอกเล่า

2.1.2 ความสัมพันธ์ระหว่างคำรับสารภาพกับกระบวนการดำเนินคดีอาญา

คดีอาญา

ในกระบวนการดำเนินคดีอาญาของเจ้าพนักงานและศาลนั้น คำรับสารภาพของผู้ต้องหาหรือจำเลยจะมีความสำคัญมากน้อยเพียงใด ย่อมขึ้นอยู่กับพยานหลักฐานในแต่ละคดี กล่าวคือ ในคดีอาญาที่มีประจักษ์พยานตลอดจนพยานแวดล้อมมากเพียงพอที่จะพิสูจน์ได้ว่าผู้ต้องหาหรือจำเลยเป็นผู้กระทำความผิด ย่อมจะทำให้คำรับสารภาพของผู้ต้องหาหรือจำเลยเป็นพยานหลักฐานที่มีความสำคัญค่อนข้างน้อย แต่สำหรับในคดีอาญาที่ขาดพยานหลักฐาน หรือมีพยานหลักฐานไม่เพียงพอที่จะพิสูจน์ได้ว่าผู้ต้องหาหรือจำเลยเป็นผู้กระทำความผิด คำรับสารภาพของผู้ต้องหาหรือจำเลยในคดีนั้นก็จะเป็นพยานหลักฐานที่มีความสำคัญอย่างมาก

1. คำรับสารภาพในชั้นพนักงานสอบสวน

ในการดำเนินคดีอาญาชั้นพนักงานสอบสวนนั้นโดยปกติแล้วคำรับสารภาพของผู้ต้องหาเป็นพยานหลักฐานอย่างหนึ่งที่พนักงานสอบสวนมีหน้าที่ในการรวบรวมเพื่อวัตถุประสงค์ที่จะทราบข้อเท็จจริงและพฤติการณ์ต่าง ๆ อันเกี่ยวกับความผิดที่ถูกกล่าวหา และเพื่อจะรู้ตัวผู้กระทำความผิดและพิสูจน์ให้เห็นความผิด^๕ ดังนั้น ในการสอบสวนคดีอาญาเรื่องใดก็ตาม แม้ว่า

^๕ ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 131

ผู้ต้องหาในคดีนั้นจะให้การรับสารภาพแล้ว พนักงานสอบสวนก็ต้องสอบสวนพยานหลักฐานเสมือนหนึ่งไม่มีคำรับสารภาพ เนื่องจากมักปรากฏเสมอว่าผู้ต้องหาที่ให้การรับสารภาพ ต่อพนักงานสอบสวนในชั้นสอบสวนแล้ว เมื่อถึงชั้นศาลกลับใจให้การปฏิเสธในชั้นศาล ซึ่งหากพนักงานสอบสวนไม่ทำการสอบสวนรวบรวมพยานหลักฐานไว้อย่างละเอียดครบถ้วนแล้วอาจเป็นเหตุให้ศาลพิพากษายกฟ้องได้ เพราะลำพังแต่คำรับสารภาพของผู้ต้องหานั้น ไม่พอที่จะเป็นหลักฐานให้ศาลพิพากษาลงโทษได้⁷ ซึ่งในเรื่องนี้กรมตำรวจได้กำหนดเป็นระเบียบให้พนักงานสอบสวนปฏิบัติโดยเคร่ง - ครัด ตามประมวลระเบียบการตำรวจเกี่ยวกับคดี ลักษณะที่ 8 การสอบสวน บทที่ 5 การถามปากคำ⁸ ดังนี้

"ข้อ 248 คำรับสารภาพของผู้ต้องหานั้นผู้สอบสวนจะต้องพิจารณาให้ดีเพราะคำรับสารภาพของผู้ต้องหาในคดีอาญาที่มีใช้เล็กน้อยหรือลหุโทษ อาจเป็นคำสารภาพโดยไม่จริง หรือเจือปนด้วยเล่ห์เหลี่ยมได้ เช่น รับสารภาพเพราะความรัก ความกลัว หรือเพื่อช่วยผู้กระทำความผิดอื่นให้หลุดพ้นโทษ ดังเช่นเคยมีตัวอย่างมาแล้วในศาลไทยลูกกระทำความผิดพอเข้าไปรับสารภาพแทนเพราะสงสารลูก และเห็นว่าตนแก่แล้ว มีผู้ที่กระทำความผิดยอมจ้างวานให้เข้ามารับแทน หรืออุบายรับสารภาพในคดีโทษเบา เพื่อกระทำความผิดฐานพยานเท็จไว้สำหรับแก้ตัวในคดีที่มีโทษหนัก เป็นต้น

ฉะนั้น แม้ผู้ต้องหาจะรับสารภาพก็ตาม พนักงานสอบสวนจำต้องสอบสวนพยานหลักฐานในคดีประจักษ์เหมือนหนึ่งไม่มีคำรับสารภาพเพื่อไว้น่าสืบประกอบในศาล เพราะตามปกติคำรับสารภาพชั้นสอบสวนจะฟังได้ต่อเมื่อโจทก์มีพยานหลักฐานอื่นประกอบ ถ้าเจ้าพนักงานไปมัวหลงว่าผู้ต้องหารับสารภาพ

⁷ แสง ชีระสวัสดิ์ , หลักการสืบสวนสอบสวนคดีอาญา, ม.ป.ท. มกราคม 2530, หน้า 59

⁸ กรมตำรวจ, ประมวลระเบียบการตำรวจเกี่ยวกับคดี ลักษณะ 8 (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์กรมตำรวจ , 2530) หน้า 165 - 166.

โดยดี แล้วรามือวางใจไม่เตรียมหาหลักฐานพยานไว้ให้เพียงพอ จำเลยไปถึง ศาลกลับปฏิเสธ หรือต่อสู้ว่าไม่ควรมีโทษ ศาลจะไม่รับฟังคำรับชั้นสอบสวนนั้นเสียทีเดียว คดีนั้นก็เป็นอย่างนั้นว่าจำเลยจะได้กระทำผิดจริงหรือไม่ และควรจะมีโทษเพียงไรประการใด ก็ต้องสุดแล้วแต่จำเลยจะนำสืบฝ่ายเดียว เพราะทางผู้สอบสวนมิได้เตรียมพยาน หลงแต่คำรับสารภาพซึ่งอาจเป็นเหตุให้จำเลยหลุดพ้นอาญา หรือรับอาญาน้อยกว่าที่ควร นับว่าเกิดการเสียหายแก่ผู้ถูกประทุษร้าย และต่อประชาชน เพราะคดีอาญานั้นเกี่ยวแก่ความสงบเรียบร้อยของประชาชนเป็นที่ตั้ง"

จากระเบียบวิธีการปฏิบัติดังกล่าวข้างต้น อาจทำให้เห็นว่าคำรับสารภาพของผู้ต้องหาที่มีความสำคัญต่อการดำเนินคดีอาญาของพนักงานสอบสวนไม่มากนักแต่เมื่อพิจารณาโดยละเอียดแล้วคำรับสารภาพของผู้ต้องหาในกรณีที่เขาได้รับสารภาพด้วยความสมัครใจและด้วยความสัตย์จริงจะเป็นพยานหลักฐานที่มีความสำคัญ และเป็นประโยชน์ต่อการสอบสวนคดีอาญาอย่างมาก กล่าวคือ

1) ทำให้ทราบถึงรายละเอียด , เนื้อหาและพฤติการณ์ตลอดถึงมูลเหตุจูงใจ ในการกระทำความผิดได้อย่างชัดเจนทำให้ได้ความจริงที่จะต้องใช้ในการชี้ขาดข้อกล่าวหาได้อย่างแท้จริง และความจริงที่ได้มาจากคำรับสารภาพนี้ย่อมจะไม่ใช่เป็นพยานหลักฐานที่เป็นผลร้ายแก่ผู้ต้องหาเสมอไป ในบางครั้งอาจเป็นผลดีกับผู้ต้องหาด้วย กล่าวคือ จะเป็นแนวทางประกอบการพิจารณาใช้ดุลพินิจของพนักงานอัยการและศาลที่อาจเห็นว่าควรใช้มาตรการอย่างอื่นที่เหมาะสมกับผู้ต้องหาหรือจำเลย นอกเหนือไปจากการลงโทษตามกฎหมาย ซึ่งจะสอดคล้องกับหลักการตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 131 ที่บัญญัติให้พนักงานสอบสวนรวบรวมพยานหลักฐานทุกชนิดเท่าที่สามารถจะทำได้เพื่อประสงค์จะทราบข้อเท็จจริงและพฤติการณ์ต่าง ๆ อันเกี่ยวกับความผิดที่ถูกกล่าวหา ซึ่งตามบทบัญญัติดังกล่าวนี้ พนักงานสอบสวนจะรวบรวมพยานหลักฐานที่ยืนยันผู้ต้องหาอย่างเดียวยังไม่ได้ แต่ต้องรวบรวมพยานหลักฐานที่เป็นผลดีแก่ผู้ต้องหาด้วย^๐

^๐ คณิต ภู นคร, กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา, (กรุงเทพฯ: เจริญวิทย์ การพิมพ์, 2528), หน้า 130

2) คำรับสารภาพของผู้ต้องหา อาจทำให้พนักงานสอบสวนพบข้อเท็จจริง หรือพยานหลักฐานอื่น, ที่จะนำไปสู่การพิสูจน์ความผิดของผู้ต้องหาหรือผู้กระทำความผิดคนอื่นอีกได้ ตัวอย่างที่ชี้ให้เห็นถึงประโยชน์ของคำรับสารภาพในกรณีนี้ได้แก่การกันผู้ต้องหาเป็นพยานในคดีอาญา ซึ่งวิธีการนี้จะนำมาใช้ในคดีอาญาที่มีผู้กระทำความผิดมากกว่าหนึ่งคน และเป็นคดีที่ไม่สามารถหาพยานหลักฐานยืนยันผู้ต้องหาได้ จึงเกิดความจำเป็นที่จะต้องกันผู้ร่วมกระทำความผิดด้วยกันนั้นมาเป็นพยานยืนยัน¹⁰ ซึ่งในเรื่องนี้มีหลักเกณฑ์ในการปฏิบัติตามข้อบังคับกระทรวงมหาดไทยที่ 1/2509 เรื่อง ระเบียบการสอบสวนคดีอาญาในจังหวัดอื่นนอกจากจังหวัดพระนครและจังหวัด ชนบุรี ลงวันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2509 ซึ่งในปัจจุบันยังมีผลใช้บังคับอยู่กำหนดไว้ดังนี้

"ข้อ 5 การกันผู้ต้องหาเป็นพยานคดีมีเหตุพิเศษหรือลักษณะลึกลับซับซ้อนหรือร้ายแรง ซึ่งพนักงานสอบสวนได้พยายามทุกทางแล้วก็ไม่ให้ได้หลักฐานในคดีนั้นอีก ผู้สอบสวนอาจพิจารณากันผู้ต้องหาคนใดคนหนึ่งเห็นว่าไม่ใช่ตัวการสำคัญ แต่เป็นผู้รู้เห็นในคดีพอที่จะให้การเป็นพยานเบิกความขึ้นศาลได้ โดยชี้แจงเหตุผลแห่งความจำเป็นเสนอต่อหัวหน้าพนักงานสอบสวนท้องที่เป็นผู้สั่ง เว้นแต่คดีที่มีลักษณะเป็นเหตุอุกฉกรรจ์ หรือเหตุที่ต้องรายงานด่วนตามข้อบังคับกระทรวงมหาดไทยที่ 1/2498 แก้ไขเพิ่มเติมตามข้อบังคับกระทรวงมหาดไทยที่ 6/2502 ให้เสนอผู้กำกับการตำรวจภูธรจังหวัดเป็นผู้สั่งถ้าเป็นความผิดเกี่ยวกับความมั่นคงแห่งราชอาณาจักร และความผิดเกี่ยวกับการกระทำความผิดอันเป็นคอมมิวนิสต์ให้เสนอกรมตำรวจเป็นผู้พิจารณาสั่ง"

¹⁰ สุวัฒน์ชัย ใจหาญ, คู่มือพนักงานสอบสวนว่าด้วยพยานหลักฐานและการสอบสวนคดีอาญา, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มิตรสยาม, 2536), หน้า 178

ค่าให้การของผู้ต้องหาที่กันไว้เป็นพยานดังกล่าวนี้
 ย่อมจะเป็นข้อเท็จจริงอย่างเดียวกับค่าให้การรับสารภาพ ในขณะที่เขาคงอยู่ใน
 ฐานะเป็นผู้ต้องหานั้นเอง การกันผู้ต้องหาไว้เป็นพยานนั้นนอกจากจะเป็นวิธีการที่
 พนักงานสอบสวนได้นำมาใช้แล้ว ในส่วนของพนักงานอัยการและศาลก็ปรากฏว่า
 ยอมรับวิธีการนี้เช่นกัน โดยในชั้นพนักงานอัยการมีแนวทางในการปฏิบัติในเรื่อง
 การกันผู้ต้องหาไว้เป็นพยานตามระเบียบกรมอัยการว่าด้วยการดำเนินคดีอาญาของ
 พนักงานอัยการ พ.ศ. 2528 หมวดที่ 2 ส่วนที่ 4 เรื่องการใช้ดุลพินิจในการสั่ง
 ไม่ฟ้อง ข้อ 52 การกันผู้ต้องหาไว้เป็นพยานซึ่งกำหนดไว้ว่า

"ในกรณีที่พนักงานสอบสวนกันผู้ต้องหา ซึ่งได้ร่วม
 กระทำความผิดด้วยกันคนใดคนหนึ่งเป็นพยาน ให้พนักงานอัยการพิจารณาโดยรอบ
 คอบโดยคำนึงถึงว่าถ้าไม่กันผู้ต้องหาคนใดคนหนึ่งเป็นพยานแล้วพยานหลักฐานที่มีอยู่
 เพียงพอแก่การที่จะดำเนินคดีกับผู้ต้องหาทั้งหมดหรือไม่ และอาจแสวงหาพยานหลัก
 ฐานอื่นแทนเพื่อให้เพียงพอแก่การที่จะดำเนินคดีกับผู้ต้องหาทั้งหมดนั้นได้หรือไม่ รวม
 ทั้งความคาดหมายในกรณีที่ผู้นั้นจะเบิกความให้เป็นประโยชน์ในการพิจารณาหรือไม่
 ด้วย

เมื่อพนักงานอัยการได้วินิจฉัยตามนัยแห่งวรรคหนึ่ง
 แล้ว และพนักงานอัยการเห็นควรกันผู้ต้องหาคนใดคนหนึ่งไว้เป็นพยาน ให้พนักงาน
 อัยการออกคำสั่งไม่ฟ้องผู้ต้องหานั้น แล้วให้พนักงานอัยการสั่งให้พนักงานสอบสวน
 ทำการสอบสวนถ้อยคำผู้ที่กันไว้เป็นพยานนั้น เป็นพยานประกอบสำนวนต่อไป

และสำหรับในการพิจารณาของศาลนั้น ศาลรับฟัง พยานเช่นนี้ได้โดยไม่วิวาทว่าเป็นคำชี้แจงระหว่างจำเลย¹¹ ตัวอย่าง เช่น คำพิพากษาฎีกาที่ 2001/2514 ซึ่งวินิจฉัยว่า "คำเบิกความของผู้ที่ร่วมกระทำความผิดด้วยกันที่พนักงานสอบสวนกันไว้เป็นพยานนั้น มีน้ำหนักน้อยแต่ถ้ามีพยานประกอบก็รับฟังลงโทษจำเลยได้ คดีนี้มีคำเบิกความของพยานโจทก์ผู้ร่วมกระทำผิดกับจำเลยประกอบคำรับสารภาพของจำเลยในชั้นสอบสวน และการที่จำเลยนำชี้ที่เกิดเหตุประกอบคำรับสารภาพ ดังนี้รับฟังลงโทษจำเลยฐานปล้นทรัพย์ได้"

3) ในคดีอาญาที่ขาดพยานหลักฐาน หรือพยานหลักฐานไม่เพียงพอที่จะยืนยันได้ว่าผู้ต้องหาเป็นผู้กระทำความผิดคำรับสารภาพที่เกิดจากความสมัครใจและด้วยความสัตย์จริงของผู้ต้องหาจะมีความสำคัญอย่างมาก เพราะจะเป็นพยานหลักฐานเพียงประการเดียวเท่านั้นที่จะยืนยันได้ว่า ผู้ต้องหาเป็นผู้กระทำความผิดที่แท้จริง ซึ่งจะทำให้พนักงานสอบสวนสามารถทำความเข้าใจว่าควรส่งฟ้องผู้ต้องหาไปยังพนักงานอัยการได้

4) ในการดำเนินคดีอาญาในข้อหาความผิดซึ่งมีอัตราโทษอย่างสูงตามที่กฎหมายกำหนดไว้ให้จำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ซึ่งเป็นคดีอาญาที่อยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลแขวง กรณีนี้ คำรับสารภาพของผู้ต้องหาจะส่งผลต่อการดำเนินคดีของพนักงานสอบสวนอย่างมาก กล่าวคือ กฎหมายกำหนดว่า " ถ้าผู้ต้องหาให้การรับสารภาพตลอดข้อหาต่อพนักงานสอบสวนให้พนักงานสอบสวนนำผู้ต้องหามายังพนักงานอัยการเพื่อฟ้องศาลโดยมิต้องทำการสอบสวน... " ¹² ซึ่งหมายถึงให้พนักงานสอบสวนส่งตัวผู้ต้องหาให้พนักงานอัยการทันทีเพื่อฟ้องศาล โดยมิต้องทำการรวบรวมพยานหลักฐานอื่นใดที่นอกเหนือจากคำรับสารภาพของผู้ต้องหานั้นอีก

¹¹ คำพิพากษาฎีกาที่ 193/2483 , 524/2512

¹² พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง

2. คำรับสารภาพในชั้นพนักงานอัยการ

โดยปกติคำรับสารภาพของผู้ต้องหาย่อมจะมีความสำคัญต่อการดำเนินคดีอาญาของพนักงานอัยการ โดยเป็นเหตุผลสำคัญประการหนึ่งที่จะทำให้พนักงานอัยการเชื่อว่าผู้ต้องหาเป็นผู้กระทำความผิดและสิ่งฟ้องผู้ต้องหาในประเทศสหรัฐอเมริกา คำรับสารภาพของผู้ต้องหาจะมีบทบาทสำคัญต่อการดำเนินคดีอาญาของพนักงานอัยการอย่างมาก เนื่องจากมีกระบวนการที่เรียกว่า "การต่อรองคำรับสารภาพ (plea bargaining)" ซึ่งหมายถึงกระบวนการทางอาญา ซึ่งเกิดจากความร่วมมือของผู้เกี่ยวข้องในคดี โดยพนักงานอัยการจะเป็นผู้เสนอการทำความตกลงเจรจากับจำเลย หรือทนายจำเลย เพื่อให้จำเลยรับสารภาพ โดยแลกเปลี่ยนกับการลดข้อหา หรือแลกเปลี่ยนกับการได้รับความกรุณาจากศาลเพื่อให้ศาลลงโทษสถานเบา¹³ เช่น จำเลยให้การรับสารภาพในข้อหาใหม่ เพื่อลดข้อหาจากความผิดอันมีลักษณะฉกรรจ์เป็นความผิดธรรมดา เช่น บุกรุกในเวลากลางคืนหรือบุกรุกโดยมีอาวุธปืน ฯลฯ เป็นบุกรุกธรรมดาหรือจากข้อหาปล้นทรัพย์โดยมีอาวุธเป็นปล้นทรัพย์โดยไม่มีอาวุธ หรือจากข้อหาฆ่าผู้อื่นตายโดยเจตนาเป็นข้อหาฆ่าผู้อื่นตายโดยประมาท เป็นต้น¹⁴

¹³Milton Heuman "A not on plea bargaining and case pres-sure" Law & Society Review (spring, 1975) : 515.

¹⁴KirKham and Wollan, Introduction to Law Enforcement, p. 141.

การที่อัยการยอมทำการเจรจาต่อรองค่ารับ
 สารภาพกับจำเลย อาจมีเหตุผลมาจากการที่มีคดีมาสู่การพิจารณามากเกินไป จนทำ
 ให้เกิดความไม่สะดวกในการค้นหาพยานหลักฐานมาพิสูจน์ความผิดของจำเลย, หรือ
 คดีมีพยานหลักฐานไม่พอฟ้องให้ศาลลงโทษผู้กระทำผิดตามข้อกล่าวหาและเพื่อให้ได้
 มาเพื่อประโยชน์อื่นเกิดจากการดำเนินคดีอาญาอย่างแท้จริง โดยอัยการมีอำนาจที่
 จะกระทำการดังกล่าวได้อย่างกว้างขวางหลายประการ กล่าวคือ¹⁵

1) อัยการอาจจะทำการเจรจาต่อรองกับ
 จำเลย เพื่อแลกเปลี่ยนประโยชน์ซึ่งกันและกันระหว่างอัยการกับจำเลย โดยทั่วไป
 อัยการจะลดข้อหาการกระทำผิดให้แก่จำเลยเพื่อแลกเปลี่ยนกับค่าให้การรับสารภาพ
 ของจำเลย เช่น ลดข้อหาจากลักทรัพย์ในเวลากลางคืน เป็นพยายามลักทรัพย์
 ในเวลากลางคืนหรือลดข้อหาจากความผิดฐานฆ่าคนตายโดยเจตนาเป็นความผิดฐาน
 ฆ่าคนตายโดยประมาท หรือทำร้ายร่างกายผู้อื่นจนเป็นเหตุให้ได้รับอันตรายสาหัส
 เป็นต้น

2) อัยการอาจจะทำการเจรจาต่อรองกับ
 จำเลย โดยเสนอการถอนฟ้องเพื่อแลกเปลี่ยนกับค่าให้การรับสารภาพของจำเลย
 กล่าวคืออัยการอาจจะสั่งไม่ฟ้องข้อหาหนึ่งหรือมากกว่าหนึ่งข้อหา เพื่อเป็นการจูงใจ
 ให้จำเลยรับสารภาพในข้อหาที่มีโทษเบาลงหรือลดข้อหาให้น้อยลง

3) อัยการอาจจะทำการเจรจาต่อรองกับ
 จำเลยโดยการเสนอบทลงโทษพิเศษต่อผู้พิพากษาที่พิจารณาพิพากษาคดี เช่น การคุม
 ประพฤติ การปรับ เป็นต้น แต่อย่างไรก็ตามข้อเสนอของอัยการไม่มีผลผูกพันผู้
 พิพากษาที่จะต้องพิจารณาพิพากษาตามข้อเสนอของอัยการ

¹⁵ นิจรีนทร์ องค์พิสุทธิ, "การต่อรองค่ารับสารภาพ", วิทยานิพนธ์ปริญญา
 มหาบัณฑิต สาขาวิชานิติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2527,
 หน้า 76-82

4) อัยการอาจจะทำการเจรจาต่อรองกับ

จำเลยโดยวิธีการอื่น ๆ นอกจากที่กล่าวมาแล้ว เช่น การสั่งไม่ฟ้องจำเลยอนุญาตให้จำเลยไปทำงานกับกองทัพแทนการถูกฟ้องคดี ไม่คุมประพฤติ อนุญาตให้จำเลยไปทำงานในคุกพิเศษหรือให้มีการพิจารณาคดีจำเลยในศาลคดีเด็กและเยาวชน เป็นต้น อัยการสามารถใช้สิ่งจูงใจเหล่านี้ได้อย่างกว้างขวางมากเพื่อแลกเปลี่ยนค่าให้การรับสารภาพของจำเลย

แต่อย่างไรก็ตามเมื่ออัยการได้ให้คำมั่นสัญญาใด ๆ ในการต่อรองค่ารับสารภาพกับจำเลยแล้ว อัยการก็มีหน้าที่ที่จะต้องรักษาคำมั่นสัญญา หรือปฏิบัติตามสัญญาที่ตกลงกับจำเลย ถ้าหากอัยการละเมิดหรือฝ่าฝืนข้อตกลงตามสัญญาหรือไม่ปฏิบัติตามสัญญา หรือศาลมิได้พิพากษาลงโทษตามข้อเสนอแนะของอัยการ (เป็นดุลพินิจของผู้พิพากษาโดยแท้ ผู้พิพากษาไม่จำเป็นต้องผูกพันตามข้อตกลงในการต่อรองของอัยการกับจำเลย) อันเป็นเหตุให้จำเลยได้รับโทษมากกว่าที่มีการต่อรองค่ารับสารภาพ จำเลยจึงย่อมจะมีสิทธิที่จะถอนค่าให้การเดิมซึ่งให้การรับสารภาพไว้ถ้าต้องการ และให้การใหม่ปฏิเสธข้อกล่าวหาได้ ซึ่งมีผลทำให้ต้องนำคดีของจำเลยกลับเข้ามาสู่การพิจารณาพิพากษาคดีของศาล อย่างเต็มรูปแบบตามปกติ¹⁶

สำหรับในประเทศไทยไม่มีวิธีการต่อรองค่ารับสารภาพในกระบวนการดำเนินคดีอาญา ดังนั้นค่ารับสารภาพของผู้ต้องหา จึงไม่มีอิทธิพลต่อการดำเนินคดีอาญาของพนักงานอัยการเหมือนกับในสหรัฐอเมริกา แต่จะมีความสำคัญในฐานะที่เป็นพยานหลักฐานประกอบการพิจารณาสิ่งคดีของพนักงานอัยการ ได้แก่ การสั่งฟ้องและการสั่งไม่ฟ้องซึ่งมีลำดับขั้นตอนของการพิจารณาดังนี้¹⁷

¹⁶ เรื่องเดียวกัน

¹⁷ คณิต ฦ นคร, กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา, หน้า 134

- 1) พิจารณาว่าการกระทำที่กล่าวหานั้นเป็นความผิดต่อกฎหมายหรือไม่
 - 2) ถ้าการกระทำที่กล่าวหา เป็นความผิดต่อกฎหมายก็พิจารณาต่อไปว่าผู้ต้องหาเป็นผู้กระทำผิดหรือไม่
 - 3) ถ้าการกระทำที่กล่าวหาเป็นความผิด และผู้ต้องหาเป็นผู้กระทำผิด ก็พิจารณาต่อไปว่ามีพยานหลักฐานเพียงพอต่อการพิสูจน์ความผิดของผู้ต้องหาหรือไม่
 - 4) ถ้าการกระทำที่กล่าวหาเป็นความผิดผู้ต้องหาเป็นผู้กระทำผิด และมีพยานหลักฐานเพียงพอแก่การพิสูจน์ความผิดของผู้ต้องหา ก็จะต้องพิจารณาในลำดับสุดท้ายด้วยว่ามีเหตุอันควรไม่ฟ้องผู้ต้องหาหรือไม่
- จากลำดับขั้นตอนของการพิจารณาสิ่งคดีดังกล่าว แสดงให้เห็นว่า คำรับสารภาพของผู้ต้องหา มีบทบาทสำคัญต่อการสั่งคดีของพนักงานอัยการพอสมควร และหากเป็นคดีอาญาที่พยานหลักฐานไม่เพียงพอแก่การพิสูจน์ความผิดของผู้ต้องหาแล้ว เช่นคดีที่ขาดประจักษ์พยาน พยานวัตถุ และพยานแวดล้อมกรณี คำรับสารภาพของผู้ต้องหา ย่อมจะมีความสำคัญต่อการพิจารณาสิ่งคดีของพนักงานอัยการมากขึ้น เพราะในคดีประเภทนี้แม้ว่าผู้ต้องหาจะเป็นผู้กระทำผิดที่แท้จริงก็ตาม หากปรากฏว่าเขาไม่รับสารภาพแล้ว พนักงานอัยการย่อมจะสั่งไม่ฟ้องเพียงประการเดียวเท่านั้น

อย่างไรก็ตาม คำรับสารภาพของผู้ต้องหา มิได้ส่งผลให้พนักงานอัยการจะต้องสั่งฟ้องผู้ต้องหาเสมอไป เพราะการดำเนินคดีอาญาของอัยการใช้หลักดำเนินคดีอาญาตามดุลพินิจ¹⁸ (Opportunity principle) กล่าวคือ แม้ว่าการกระทำที่กล่าวหาเป็นความผิดต่อกฎหมาย ผู้ต้องหาเป็นผู้กระทำผิดและมีพยานหลักฐานเพียงพอ พนักงานอัยการก็ชอบที่จะพิจารณาต่อไปเป็นลำดับสุดท้ายอีกว่า มีเหตุอันควรที่จะไม่ฟ้องผู้ต้องหาหรือไม่ ถ้ามีเหตุอันควรไม่ฟ้อง

¹⁸ คณิต ฌ นคร, กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา, หน้า 121

ผู้ต้องหาพนักงานอัยการก็ชอบที่จะสั่งไม่ฟ้องผู้ต้องหา^{1๐} และสำหรับหลักเกณฑ์ใช้ดุลพินิจในการสั่งไม่ฟ้องที่สำนักงานอัยการสูงสุดได้กำหนดไว้ในปัจจุบันมีดังนี้

"ถ้าพนักงานอัยการเห็นว่าการฟ้องคดีใดจะไม่เป็นประโยชน์แก่สาธารณชน หรือจะขัดต่อความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดีของประชาชน หรือจะมีผลกระทบต่อความปลอดภัยหรือความมั่นคงแห่งชาติ หรือต่อผลประโยชน์อันสำคัญของประเทศ ให้เสนอความเห็นพร้อมสำนวนไปยังอธิบดีกรมอัยการเพื่อสั่ง"^{๒๐}

3. คำรับสารภาพในชั้นการพิจารณาของศาล

ดังที่ได้กล่าวแล้วใน ข้อ 2.1.1 ว่าคำรับสารภาพมีสองประเภทได้แก่

คำรับสารภาพที่กระทำในศาล เรียกว่าคำรับในศาลและคำรับสารภาพที่กระทำนอกศาลเรียกว่า คำรับสารภาพนอกศาล ซึ่งมีความแตกต่างกันในหลักเกณฑ์ของการรับฟังเป็นพยานหลักฐาน กล่าวคือคำรับสารภาพในศาลเป็นคำของจำเลยที่กล่าวต่อศาลโดยตรงซึ่งศาลย่อมจะรับฟังได้เสมอตามกระบวนการพิจารณา แต่สำหรับคำรับสารภาพนอกศาล เช่นคำให้การรับสารภาพในชั้นสอบสวนเป็นพยานบอกกล่าวซึ่งศาลจะรับฟังได้เพียงใดนั้น ย่อมจะขึ้นอยู่กับหลักกฎหมายหรือหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้อง

^{1๐} เรื่องเตี๊ศวกัน, หน้า 122

^{๒๐} ระเบียบกรมอัยการว่าด้วยการดำเนินคดีอาญาของพนักงานอัยการ พ.ศ. 2528 หมวดที่ 2 ส่วนที่ 4 เรื่องการใช้ดุลพินิจในการสั่งไม่ฟ้อง ข้อ 51

ในการดำเนินคดีอาญาในชั้นศาลนั้น ปรากฏว่า คำรับสารภาพได้เข้ามามีบทบาทเป็นอย่างมาก ในประเทศสหรัฐอเมริกา ซึ่งได้มีการนำเอาวิธีการต่อรองคำรับสารภาพ (plea bargaining) มาใช้อย่างแพร่หลาย²¹ ปรากฏว่าในคดีอาญาผู้ต้องหา มักจะให้การรับสารภาพจำนวนประมาณ 90% ของคดีทั้งหมด และคดีเหล่านี้จะเสร็จสิ้นไปโดยการต่อรองคำรับสารภาพ²²

การเจรจาต่อรองคำรับสารภาพนี้ กระทำเพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนประโยชน์ระหว่างคู่กรณี กล่าวคือ อัยการจะเสนอประโยชน์บางสิ่งบางอย่างให้จำเลย เช่นการลดข้อหาจำเลย หรือการยกเลิกข้อหาบางข้อหา หรือให้ได้รับโทษเบาลง โดยสัญญาว่าจะยื่นคำร้องแกลงต่อศาลสนับสนุนให้ผู้พิพากษา ซึ่งนั่งพิจารณาคดีลงโทษจำเลยในสถานเบาเพื่อแลกเปลี่ยนกับคำรับสารภาพของจำเลย

เมื่อจำเลยยอมตกลง ตามข้อเสนอของอัยการ โดยทำการเจรจาตกลงกันแล้ว จำเลยจะยอมรับสารภาพตามข้อหาใหม่ที่ตกลงกันดังกล่าว และปกติผู้พิพากษาซึ่งนั่งพิจารณาคดีจะพิพากษาลงโทษจำเลยตามข้อหาที่ให้การรับสารภาพเสมอ หรือลงโทษในสถานเบาตามที่อัยการเสนอแนะต่อศาล อย่างไรก็ตามการพิจารณาพิพากษาลงโทษจำเลยนั้นเป็นดุลพินิจของศาลโดยอิสระไม่จำต้องถูกผูกมัด หรือไม่ถูกบังคับให้ต้องผูกพันตามข้อตกลงระหว่างอัยการกับจำเลย หรือทนายจำเลย ในกรณีที่ผู้พิพากษา ซึ่งพิจารณาคดีเห็นชอบกับข้อเจรจาตกลงระหว่างอัยการกับจำเลยหรือทนายจำเลยแล้ว ก็จะพิพากษาคดีนั้นโดยไม่มี การ

²¹Neil C.Chamelin,Vernon B.Fox and Paul M.Whisenand, Introduction to Criminal Justice (New York: Prentice - Hall, Inc, 1975) , p. 254.

²²George L.Kirkham and Laurin A. Wollan,Introduction toLaw Enforcement(New York:Haper & Row Publishers,1980),p.141.

พิจารณาและคดีเป็นอันถึงที่สุดโดยไม่มีการอุทธรณ์ฎีกา²³ ต่อไปอีก

สำหรับในประเทศไทยแม้ว่าจะไม่มีการนำวิธีการต่อรองคำรับสารภาพมาใช้ แต่ก็ปรากฏว่าในการดำเนินคดีในชั้นศาลนั้นคำรับสารภาพจะเข้ามามีบทบาทอย่างมากต่อการพิจารณาพิพากษาของศาล ซึ่งจะเห็นได้จากประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 176 ซึ่งบัญญัติว่า

"ในชั้นพิจารณา ถ้าจำเลยให้การรับสารภาพตามฟ้อง ศาลจะพิพากษาโดยไม่สืบพยานหลักฐานต่อไปก็ได้ เว้นแต่ในคดีที่มีข้อหาในความผิดซึ่งจำเลยรับสารภาพนั้น กฎหมายกำหนดอัตราโทษอย่างต่ำไว้ให้จำคุกตั้งแต่ห้าปีขึ้นไป หรือโทษสถานที่หนักกว่านั้นศาลต้องฟังพยานโจทก์จนกว่าจะพอใจว่าจำเลยได้กระทำผิดจริง..."

จากบทบัญญัติดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า ในคดีความผิดที่มีอัตราโทษอย่างต่ำให้จำคุกน้อยกว่าห้าปี เมื่อจำเลยให้การรับสารภาพศาลสามารถลงโทษจำเลยได้ทันที โดยไม่จำเป็นต้องมีการสืบพยานประกอบคำรับสารภาพ ซึ่งส่งผลให้คดีเสร็จไปจากศาลได้อย่างรวดเร็ว

คำรับสารภาพในคดีอาญา มิใช่จะมีอิทธิพลแต่เฉพาะกฎหมายวิธีพิจารณาคดีอาญาในเรื่องการพิจารณาคดีเท่านั้น แต่ยังเข้าไปมีอิทธิพลต่อการพิจารณาลงโทษของศาลด้วย ซึ่งตามกฎหมายอาญาของไทยถือว่าคำรับสารภาพจัดอยู่ในลักษณะของการให้ความรู้แก่ศาลอันเป็นเหตุบรรเทาโทษ²⁴ ตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 78

คำรับสารภาพ อันเป็นเหตุบรรเทาโทษได้นั้น จะต้องเข้าลักษณะเป็นประโยชน์แก่การพิจารณาคดีของศาล ซึ่งไม่เป็นปัญหาข้อ

²³ นิจรินทร์ อองคพิสุทธิ์ "การต่อรองคำรับสารภาพ", หน้า 151-152.

²⁴ จิตติ ติงศภัทย์, คำอธิบายประมวลกฎหมายอาญา (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แสงทองการพิมพ์, 2518) หน้า 823 - 833.

กฎหมายแต่จะต้องไม่เป็นการกระทำเพราะจำนวนต่อพยานหลักฐาน ถ้าศาลสามารถพิจารณาลงโทษได้โดยอาศัยพยานหลักฐานอื่นอยู่แล้ว แม้จะมีคำรับสารภาพก็ไม่เป็นเหตุบรรเทาโทษเพราะไม่เป็นประโยชน์แก่การพิจารณาคดี²⁵

ในประเทศญี่ปุ่นความผิดบางประเภท คำรับสารภาพอาจเป็นเหตุบรรเทาโทษหรือเหตุยกเว้นโทษ²⁶ เช่นความผิดฐานเบิกความเท็จ (Crime of perjury) และความผิดฐานฟ้องเท็จ (Crime of false accusation) เป็นต้น หากผู้กระทำผิดรับสารภาพก่อนมีคำพิพากษาศาลอาจลดโทษหรือยกเว้นโทษให้ก็ได้แล้วแต่กรณี²⁷

เมื่อจำเลยให้การรับสารภาพตามปกติแล้วศาลจะถือเป็นเหตุบรรเทาโทษและลดโทษให้เสมอ การลดโทษที่ศาลมีอำนาจใช้ดุลพินิจลดโทษให้แก่จำเลยที่ให้การรับสารภาพอาจจำแนกได้เป็นคำรับสารภาพในชั้นจับกุมสอบสวน และชั้นพิจารณาคดีของศาล ซึ่งศาลได้ใช้ดุลพินิจในการลดโทษแตกต่างกันดังนี้

1) คำรับสารภาพของจำเลย ในชั้นสอบสวน มีประโยชน์แก่การพิจารณาคดี ซึ่งเป็นการสนับสนุนพยานหลักฐานของฝ่ายโจทก์ให้

²⁵ ก่อเกียรติ เอี่ยมบุตรลบ, "หลักการรับฟังคำรับสารภาพของผู้ต้องหา", วิทยานพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชานิติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2527, หน้า 49 - 50.

²⁶ Thomas L. Blakemore, The Criminal Code of Japan As Amendment in 1954 and the Minor Offenses Law of Japan (Tokyo : Charles E. Tuttle Company, 1954), pp. 108 - 111.

²⁷ The Criminal of Japan As Amendment 1954, article 169, 170, 172, 173.

หนักแน่นขึ้นอีก เป็นเหตุอันควรปราณีที่จะบรรเทาโทษจำเลยให้หนึ่งในสามได้ (ฎีกาที่ 1281/2508)

2) ในกรณีที่จำเลยเข้ามาขอตัวต่อเจ้าพนักงาน และให้การรับสารภาพด้วยความมุ่งหมายที่จะให้เจ้าพนักงานกันจำเลยไว้เป็นพยาน ครั้นเหตุการณ์ไม่เป็นไปตามความประสงค์และคดีมาสู่การพิจารณาของศาลจำเลย กลับให้การต่อสู้คดีตลอดมา เช่นนี้ แม้คำให้การในชั้นสอบสวนของจำเลยจะเป็น ประโยชน์ก็สมควรลดโทษให้จำเลยหนึ่งในสามเท่านั้น (ฎีกาที่ 252/2510)

3) ในความผิดฐานฆ่าผู้อื่นตายโดยเจตนาเมื่อ จำเลยได้ฆ่าผู้ตายแล้วจำเลยได้เข้ามาขอตัวต่อพนักงานสอบสวน แต่จำเลยไม่ได้ ให้ความรู้อันจะเป็นประโยชน์แก่การพิจารณาต่อศาลอย่างตรงไปตรงมา จำเลยยัง บ่ายเบี่ยงต่อสู้คดีอ้างเหตุป้องกันโดยชอบด้วยกฎหมาย เพื่อไม่ต้องรับผิดชอบตามข้อ- กล่าวหาด้วยเหตุนี้จำเลยจึงไม่ควรได้รับการลดโทษถึงกึ่งหนึ่ง อันเป็นการลดโทษ ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 78 (ฎีกาที่ 1103/2510)

4) การที่จำเลยเข้ามาขอตัวต่อเจ้าพนักงาน ถือว่าเป็นการลบล้างโทษ อีกทั้งในชั้นสอบสวนจำเลยให้การรับสารภาพ เหมือนกับ ข้อเท็จจริงที่โจทก์นำพยานหลักฐานมาสืบในการพิจารณาคดีของศาล และที่จำเลย ให้การต่อสู้คดีในชั้นศาลว่าป้องกันตัว ก็เป็นความเข้าใจของจำเลยเองว่า ใน ลักษณะการกระทำเช่นนั้นเป็นการป้องกันตัว จำเลยมิได้บิดเบือนข้อเท็จจริงและ ในที่สุดก็รับสารภาพว่าได้กระทำผิดจริงตามฟ้อง แม้จะเป็นการรับสารภาพเมื่อสืบ พยานโจทก์เสร็จสิ้นแล้วก็ยังเป็นประโยชน์แก่การพิจารณาของศาล การที่ศาล พิพากษาวางบทกำหนดโทษ และลดโทษให้จำเลยกึ่งหนึ่งจึงเป็นการสมควรแก่การ พฤติการณ์แห่งคดี (ฎีกาที่ 425/2512)

5) จำเลยให้การรับสารภาพต่อศาลก่อนมีการ สืบพยานโจทก์ ย่อมถือว่าเป็นประโยชน์แก่การพิจารณาคดี นับได้ว่ามีเหตุผลอันควร บรรเทาโทษได้ข้อเท็จจริงที่ว่าขณะจำเลยทำร้ายผู้ตายเป็นเวลาใกล้ค่ำมืด พยาน โจทก์บางคนได้ไปจากที่เกิดเหตุไกลประมาณ 5 วา จึงได้ยินเสียงโครมคราม

จึงทวนกลับวิ่งเข้ามาดูและไม่มีใครจับจำเลยกับยึดของกลางได้ในคืนที่เกิดเหตุ จึง
 ยากที่จะวินิจฉัยว่าจำเลยจำนวนต่อพยานหลักฐานโจทก์จึงรับสารภาพ ที่ศาลลดโทษ
 ให้จำเลยกึ่งหนึ่ง ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 78 จึงเป็นการชอบแล้ว
 (ฎีกาที่ 1001/2512)

6) จำเลยรับสารภาพตั้งแต่ชั้นจับกุม สอบสวน
 และชั้นพิจารณาของศาลแต่ศาลลดโทษให้จำเลย เพราะเหตุรับสารภาพในชั้นจับกุม
 และชั้นสอบสวนเท่านั้น เป็นการวินิจฉัยข้อเท็จจริงที่ผิดไปจากสำนวน จึงเป็นปัญหา
 ข้อกฎหมายสมควรลดโทษให้จำเลยกึ่งหนึ่ง ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 78
 (ฎีกาที่ 2261/2520)

จะเห็นได้ว่าการให้คำรับสารภาพของจำเลย
 ในชั้นตอนต่าง ๆ ระหว่างการดำเนินคดีย่อมมีผลทำให้การใช้ดุลพินิจลดโทษของศาล
 ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 78 แตกต่างกันไปด้วยทั้งนี้อาจจะเป็นไปได้ว่า
 ศาลจะพิจารณาถึงความรู้สึกสำนึกผิดในการกระทำของจำเลยว่ามีเพียงใดนั่นเอง
 ซึ่งเรียกได้ว่าเป็นเหตุผลที่สำคัญในการใช้ดุลพินิจของผู้พิพากษาในการพิจารณา
 พิพากษาลงโทษให้จำเลย²⁸

ดังนั้น การที่จำเลยให้การรับสารภาพ ซึ่งถ้า
 ยิ่งเป็นประโยชน์ในการพิจารณาคดีของศาลมากเท่าใด จำเลยก็สามารถได้รับ
 ประโยชน์โดยได้รับการลดโทษมากเท่านั้น ด้วยมูลเหตุดังกล่าวนี้จึงถือเสมือนว่า
 เป็นสิ่งหนึ่งที่จูงใจให้จำเลยยอมรับสารภาพ มีข้อน่าสังเกตว่า การที่จำเลยยอม
 รับสารภาพอาจเป็นไปได้ว่ายอมรับสารภาพเพื่อต้องการให้ได้รับการลดโทษจากศาล
 หรืออาจจะหลีกเลี่ยงความทุกข์ทรมาน ซึ่งจะได้รับถ้าหากมีการพิจารณาคดีต่อไป
 การรับสารภาพของจำเลยจะทำให้คดีเป็นอันสิ้นสุดลงโดยเร็ว และได้รับผลตอบแทน
 ก็คือได้รับการลดโทษทำให้ได้รับโทษน้อยลงกว่าที่กำหนดไว้ตามปกติ ฉะนั้นกรณีที่
 กล่าวนี้อาจจะเรียกได้ว่ามิใช่เป็นคำรับสารภาพของจำเลยที่เกิดจากความรู้สึกผิด

²⁸ นิจรินทร์ องค์พิสุทธิ์ "การต่อรองคำรับสารภาพ", หน้า 146.

หรืออาจกล่าวได้อีกอย่างว่า การที่จำเลยยอมรับสารภาพ และได้รับการลดโทษจากศาลนี้เอง เป็นมูลเหตุจูงใจที่สำคัญที่ทำให้จำเลยยอมรับสารภาพ มิใช่ว่าเกิดจากความสำนึกผิดของจำเลยแต่เพียงอย่างเดียว²⁹

คำรับสารภาพในคดีอาญานอกจากจะมีอิทธิพล

ต่อการพิจารณาคดีและการพิพากษาลงโทษของศาลแล้ว ยังอาจมีบทบาทต่อศาลในการบังคับใช้วิธีการเพื่อความปลอดภัยอีกด้วย กล่าวคือ ในการพิจารณาความผิดใด ถ้าศาลไม่ลงโทษผู้ถูกฟ้องแต่มีเหตุอันควรเชื่อว่าผู้ถูกฟ้องน่าจะก่อเหตุร้ายให้เกิดอันตรายแก่บุคคลหรือทรัพย์สินของผู้อื่นก็ดี ให้ศาลมีอำนาจที่จะสั่งผู้นั้นให้ทำทัณฑ์บน โดยกำหนดจำนวนเงินไม่เกินกว่าห้าพันบาท ว่าผู้นั้นจะไม่ก่อเหตุดังกล่าวแล้วตลอดเวลาที่ศาลกำหนดแต่ไม่เกินสองปี และจะสั่งให้มีประกันด้วยหรือไม่ก็ได้³⁰ ดังนั้น ในคดีอาญาที่ผู้ต้องหาหรือจำเลยให้การรับสารภาพไม่ว่าจะเป็นการรับสารภาพในชั้นจับกุม, ชั้นสอบสวน หรือในชั้นพิจารณาของศาลและในคดีนั้นศาลไม่ลงโทษผู้ถูกฟ้องไม่ว่าจะโดยเหตุผลใดก็ตาม กรณีนี้ ผู้เขียนมีความเห็นว่าคำรับสารภาพของเขาจะเป็นเหตุอันควรเชื่อได้เป็นอย่างดีว่าผู้ถูกฟ้องน่าจะก่อเหตุร้ายให้เกิดอันตรายแก่บุคคลหรือทรัพย์สินของผู้อื่น ทำให้ศาลมีอำนาจที่จะสั่งผู้นั้นให้ทำทัณฑ์บนได้ตามนัยประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 46 ดังกล่าว

2.2 การรับฟังคำรับสารภาพเป็นพยานหลักฐาน

คำรับสารภาพที่จะสามารถรับฟังเป็นพยานหลักฐานได้นั้นย่อมขึ้นอยู่กับปัจจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งอาจจำแนกการพิจารณาได้ดังนี้

²⁹ เรื่องเดียวกัน

³⁰ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 30

2.2.1 คำรับสารภาพของจำเลยในชั้นศาล

ดังที่ได้กล่าวมาแล้วว่าคำรับสารภาพของจำเลยที่ได้กระทำในศาล หรือคำรับสารภาพในศาลนั้น เป็นคำของจำเลยที่ได้กล่าวต่อศาลโดยตรง ไม่ใช่พยานบอกเล่าจึงรับฟังได้ตามกระบวนการพิจารณา แต่อย่างไรก็ตาม สำหรับการพิจารณาคดีอาญาของศาลนั้น ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 176 ได้บัญญัติถึงหลักเกณฑ์ในการพิจารณาพิพากษาคดีที่จำเลยกับสารภาพ ดังที่ได้กล่าวแล้วใน ข้อ 2.1.2. ซึ่งอาจแบ่งการพิจารณาได้เป็น 2 กรณี ดังนี้

1. กรณีจำเลยให้การรับสารภาพ ในคดีที่มีข้อหาตามที่กฎหมายกำหนดอัตราโทษอย่างต่ำไว้ให้จำคุกไม่ถึงห้าปี ซึ่งศาลจะพิพากษาโดยไม่สืบพยานหลักฐานต่อไปก็ได้³¹ อย่างไรก็ตามแม้จำเลยจะให้การรับสารภาพว่าได้กระทำความผิดตามฟ้องจริง ก็มีไว้ว่าศาลจะลงโทษจำเลยเสมอไป คำรับสารภาพของจำเลยที่ศาลจะรับฟังลงโทษต้องประกอบด้วยหลักเกณฑ์หรือเงื่อนไข ดังต่อไปนี้³²

- 1) ต้องเป็นคำรับสารภาพในชั้นพิจารณาของศาล ไม่ใช่คำรับสารภาพในชั้นสอบสวน หรือไต่สวนมูลฟ้อง
- 2) จำเลยรับสารภาพในขณะที่มีจิตใจปกติ
- 3) คำรับสารภาพต้องชัดแจ้งไม่เคลือบคลุม หรือสงสัยแต่ประการใด ตัวอย่าง เช่น โจทก์ฟ้องจำเลยว่าลักทรัพย์หรือรับของโจร จำเลยให้การว่าขอรับสารภาพตามฟ้อง คำรับของจำเลยดังนี้ไม่ชัดเจนพอที่จะชี้ขาดได้ว่าทำผิดฐานใด เป็นหน้าที่ของโจทก์ที่จะต้องนำสืบต่อไปให้ได้ความ เมื่อโจทก์ไม่สืบพยานก็ลงโทษจำเลยไม่ได้³³

³¹ ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 176

³² สวัสดิ์ ใจหาญ, คู่มือพนักงานสอบสวนว่าด้วยพยานหลักฐาน และการสอบสวนคดีอาญา, หน้า 340 - 341.

³³ คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 819/2531

4) ค่าให้การของจำเลยต้องรับสารภาพตลอดข้อกล่าวหา โดยไม่มีเงื่อนไข หรือข้อต่อสู้แต่ประการใด มิฉะนั้นไม่ถือว่าเป็นค่ารับสารภาพ อันศาลจะลงโทษจำเลยได้ ถ้ามีหลายข้อหา ข้อหาใดไม่รับโจทก์ก็ต้องนำสืบ ถ้าไม่สืบข้อหาที่ศาลก็ลงโทษจำเลยไม่ได้ เช่น ฟ้องว่าเล่นการพนันพนันเอาทรัพย์สินกันจำเลยยอมรับว่าเล่นไพ่จริง แต่เล่นกินขนมกันระหว่างญาติไม่ใช่เล่นเอาทรัพย์สินกัน ถ้าโจทก์สืบไม่ได้ว่าพนันเอาทรัพย์สินกันก็ลงโทษจำเลยไม่ได้³⁴

2. กรณีจำเลยให้การรับสารภาพในคดีที่มีข้อหา ตามที่กฎหมายกำหนดอัตราโทษอย่างต่ำให้จำคุกตั้งแต่ห้าปีขึ้นไป หรือโทษสถานที่หนักกว่านี้ ศาลต้องฟังพยานโจทก์จนกว่าจะพอใจว่าจำเลยได้กระทำความผิดจริง

การสืบพยานโจทก์ประกอบค่ารับสารภาพของจำเลย ตาม มาตรา 176 หมายความว่าศาลฟังพยานโจทก์จนกว่าจะพอใจว่าจำเลยกระทำผิดจริง โจทก์ไม่ต้องนำสืบให้ฟังได้ว่าจำเลยได้กระทำผิด และมาตรา 176 ไม่ได้บัญญัติ ห้ามมิให้รับฟังค่ารับสารภาพ เป็นแต่ห้ามไม่ให้ลงโทษโดยอาศัยค่ารับอย่างเดียว³⁵ ทั้งนี้เพื่อเป็นการป้องกันมิให้ศาลลงโทษคนผิดตัว เป็นข้อสำคัญ เช่นคนหนึ่งทำผิดไปแล้ว ได้ไปจ้างคนอื่นมายอมรับสารภาพรับโทษแทน เป็นต้น³⁶

ศูนย์วิทยุทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

³⁴ คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 463/2471

³⁵ เริงธรรม ลัดพลี, สัมมนากฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา, (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แสงสุทธิการพิมพ์, 2529), หน้า 225.

³⁶ ประสงค์จรรยา, หลวง, "คดีรับสารภาพ", บทบัญญัติ 12 (ธันวาคม 2483) : 1013.

การฟังพยานโจทก์ หรือการสืบพยานประกอบคำรับ
 สारภาพของจำเลยในชั้นพิจารณา ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา
 มาตรา 176 นั้น ศาลฎีกาได้วางหลักว่าจะต้องเป็นพยานหลักฐานอื่น ๆ ที่มีใช้
 ส่วนหนึ่งของคำรับสารภาพนั่นเอง เช่น การที่จำเลยนำเจ้าพนักงานไปนำขึ้นสถานที่
 เกิดเหตุ การนำขึ้นนั้นเป็นแต่ส่วนหนึ่งของคำรับสารภาพชั้นสอบสวนของจำเลย ย่อม
 ไม่ใช่หลักฐานประกอบตามความประสงค์ของมาตรา 176³⁷

2.2.2 คำรับสารภาพของผู้ต้องหาในชั้นพนักงานสอบสวน

ในการรับฟังพยานหลักฐานของศาลมีหลักการห้ามรับ
 ฟังพยานบอกเล่าอันเป็นหลักกฎหมายที่สำคัญของประเทศในกลุ่มระบบกฎหมายระบบ
 คอมมอนลอว์ เช่น ประเทศสหรัฐอเมริกา, ประเทศอังกฤษ ซึ่งประเทศเหล่านี้วาง
 ระบบการพิจารณาเป็นระบบกล่าวหา (Accusatorial System) ในระบบนี้มี
 กฎเกณฑ์เกี่ยวกับการรับฟังพยานหลักฐานที่สำคัญข้อหนึ่ง คือกฎแห่งการรับฟังพยาน
 หลักฐานที่ดีที่สุด (Best Evidence Rule) ซึ่งมีหลักว่า ถ้าประเด็นพิพาท
 ประเด็นใดสามารถพิสูจน์ได้ด้วยพยานหลักฐานหลายชั้นต่างกัน คู่ความจะต้องนำ
 พยานที่มีคุณภาพดีที่สุดในการพิสูจน์ข้อเท็จจริงอันเป็นประเด็นพิพาทนั้นมาสืบ ทั้งนี้
 เพื่อป้องกันคู่ความเอาพยานที่ด้อยคุณภาพมาสืบ อันจะทำให้ศาลวินิจฉัยข้อเท็จจริง
 ผิดพลาด จากหลักข้อนี้กฎหมายได้แบ่งแยกพยานตามความใกล้ชิดในการรับรู้ข้อ
 เท็จจริงออกเป็นประจักษ์พยานและพยานบอกเล่า และถือว่าประจักษ์พยานเป็นพยาน
 ที่ดีกว่าพยานบอกเล่า ซึ่งเป็นแต่ฟังคำบอกเล่าของผู้อื่นจึงมีโอกาสผิดพลาดมาก³⁸

³⁷ คำพิพากษาฎีกาที่ 901/2482

³⁸ เข็มชัย ชูติวงศ์, คำอธิบายกฎหมายลักษณะพยาน, (กรุงเทพฯ: บริษัท
 ประชารวงศ์ จำกัด, 2527), หน้า 162 - 163.

ในคดีอาญา การรับฟังพยานบอกเล่าถือว่าเป็นการละเมิดสิทธิของจำเลยที่ได้เผชิญหน้ากับพยาน (Right of confront witness) ซึ่งสิทธิข้อนี้บัญญัติอยู่ในบทแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ บทที่ 6 ของสหรัฐอเมริกา ทั้งนี้ เพราะการรับฟังพยานบอกเล่าทำให้พยานผู้รู้เห็นเหตุการณ์ที่แท้จริง ไม่ต้องมาเบิกความในศาลและไม่ต้องเผชิญหน้ากับจำเลย ซึ่งเป็นการเอาเปรียบและไม่เป็นธรรมต่อจำเลย³⁰

แม้กฎหมายจะวางหลักห้ามรับฟังพยานบอกเล่า แต่ก็ปรากฏว่ามีพยานบอกเล่าบางประเภทที่น่าเชื่อถือ และมีน้ำหนักควรแก่การรับฟัง ซึ่งเป็นข้อยกเว้นหลักการห้ามรับฟังพยานบอกเล่า เหตุผลในการรับฟังพยานประเภทนี้โดยสรุปมีอยู่สองประการ กล่าวคือเพราะความจำเป็นเพื่อประโยชน์แห่งการค้นคว้าความจริง เช่น ตามรูปคดีไม่มีพยานอื่นที่ดีกว่าพยานบอกเล่า และเพราะเป็นกรณีพิเศษที่ทำให้พยานบอกเล่ากลับมีน้ำหนักดีกว่าพยานสามัญ⁴⁰

คำรับสารภาพของผู้ต้องหาในชั้นสอบสวน เป็นคำรับสารภาพในคดีอาญา ซึ่งเป็นพยานบอกเล่าประเภทหนึ่งที่อยู่ในข้อยกเว้นของหลักการห้ามรับฟังพยานบอกเล่า⁴¹ ซึ่งสามารถรับฟังได้ แต่อย่างไรก็ตามคำรับสารภาพในชั้นสอบสวนที่จะสามารถรับฟังเป็นพยานหลักฐานได้นั้น ย่อมขึ้นอยู่กับหลักเกณฑ์และปัจจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง สำหรับในประเทศไทยนั้น จากการศึกษาพบว่าคำรับ

³⁰ เรื่องเดียวกัน , หน้า 164 - 165.

⁴⁰ โอสถ ภูกลิน, กฎหมายลักษณะพยาน, หน้า 315.

⁴¹ เรื่องเดียวกัน, หน้า 314 - 323.

สภาวะขั้นสอบสวนซึ่งอาจรับฟังได้นั้นต้องประกอบด้วยลักษณะ 5 ประการคือ⁴²

1. ผู้ให้ถ้อยคำต้องอยู่ในลักษณะเป็นผู้ต้องหา
2. ผู้ให้ถ้อยคำได้ทราบข้อหาแล้ว
3. เป็นถ้อยคำของผู้ต้องหาสำหรับผู้ต้องหาคนนั้น
4. เป็นถ้อยคำซึ่งให้ต่อพนักงานสอบสวน
5. จะต้องเป็นคำรับสารภาพที่เกิดขึ้นโดยความ

สมัครใจของผู้ต้องหา

เมื่อพิจารณาลักษณะของคำรับสารภาพขั้นสอบสวนทั้ง 5 ประการดังกล่าวข้างต้น จะเห็นว่าในเรื่องความสมัครใจเป็นเรื่องสำคัญที่ทำให้เกิดปัญหาต่อการรับฟังคำรับสารภาพเป็นพยานหลักฐานมากที่สุด และเป็นสาระสำคัญของการศึกษาวิจัยเรื่องนี้ ซึ่งจะพิจารณาโดยละเอียดต่อไป สำหรับองค์ประกอบของคำรับสารภาพขั้นสอบสวนในลักษณะอื่น ๆ อีก 4 ประการดังกล่าวนี้ ไม่ใช่เรื่องสำคัญที่เป็นปัญหาในการรับฟังพยานหลักฐานแต่ประการใด ดังนั้นในการศึกษาวิจัยเรื่องนี้จึงไม่พิจารณารายละเอียดในเรื่องดังกล่าว

ในการรับฟังคำรับสารภาพขั้นสอบสวนเป็นพยานหลักฐานโดยพิจารณาทางด้านความสมัครใจของผู้ต้องหานั้น สามารถจำแนกการพิจารณาได้ดังนี้

⁴² ประมูล สุวรรณศรี, คำอธิบายกฎหมายลักษณะพยาน, (กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์นิติบรรณการ, 2517), หน้า 102 - 103.; เข็มชัย ชูติวงศ์, คำอธิบายกฎหมายลักษณะพยาน, หน้า 176 - 177.; โอสถ โกสิน, กฎหมายลักษณะพยาน, หน้า 336-341.

1. พิจารณาทางด้านวิธีการที่ทำให้ผู้ต้องหา

รับสารภาพ

ในประเทศต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นประเทศที่ใช้ระบบกฎหมายแบบ common law เช่น อังกฤษ อเมริกา ออสเตรเลีย เป็นต้น หรือในประเทศที่ใช้ระบบกฎหมายแบบ civil law เช่น ฝรั่งเศสและเยอรมัน เป็นต้น มีหลักทั่วไปในการรับฟังคำรับสารภาพเป็นพยานหลักฐาน ว่าคำรับสารภาพที่จะรับฟังเป็นพยานหลักฐานได้นั้น จะต้องได้รับมาด้วยความสมัครใจโดยปราศจากการบังคับ ไม่ว่าจะด้วยวิธีการใด ๆ เช่น การข่มขู่ การใช้วิธีการอันรุนแรง เป็นต้น และการให้สัญญา ไม่ว่าจะด้วยวิธีการใด, เช่น การให้ความหวัง การใช้กลอุบายต่าง ๆ เป็นต้น⁴³

ประเทศสหรัฐอเมริกา

หลักในเรื่องความสมัครใจได้เริ่มนำมาใช้ในศตวรรษที่ 17 โดยศาลได้วางหลักข้อจำกัดในการรับฟังคำรับสารภาพว่าคำรับสารภาพจะรับฟังเป็นพยานหลักฐานได้ จะต้องกระทำโดยสมัครใจ⁴⁴

ต่อมา ศาลได้เน้นให้เห็นว่าคำรับสารภาพที่รับฟังได้ต้องกระทำด้วยความสมัครใจโดยมิได้มีผลมาจากการบังคับหรือการชักชวนใดๆ ศาลได้วางหลักว่าความสมัครใจเป็นสิ่งสำคัญในการกำหนดการรับฟังคำรับสารภาพเป็นพยานหลักฐาน (Reg V. Baldry, 1852)⁴⁵ คำรับสารภาพ

⁴³ ก่อเกียรติ เอี่ยมบุตรลพ, "หลักการรับฟังคำรับสารภาพของผู้ต้องหา" หน้า 61

⁴⁴ Wigmore, A Students' Textbook of the Law of Evidence, (Brooklyn : The Foundation Press Inc) 1935), P.210.

⁴⁵ John Jay McKelvey, Handbook of the Law of Evidence (St. Paul : West Publishing, 1907), p. 150.

โดยการบังคับ หรือการให้สัญญาขอรับฟังไม่ได้ (Rex V. Leach, 1775)⁴⁶

ในปี 1897 ศาลของสหรัฐอเมริกาได้วางหลักไว้ว่า
ในการพิจารณาคดีอาญาของศาลสหรัฐอเมริกา เมื่อใดก็ตามที่มีปัญหาว่าคำรับ
สารภาพรับฟังไม่ได้เพราะว่ากระทำโดยไม่สมัครใจแล้ว กรณีนี้จะตกอยู่ในบังคับของ
Fifth Amendent ซึ่งกำหนดว่า ไม่มีบุคคลใดจะถูกบังคับในคดีอาญาใด ๆ ให้เป็น
พยานปรักปรำตนเองได้ (Bram V. United States, 1987) และต่อมา
หลักการนี้นำมาใช้ในศาลของมลรัฐด้วยโดยผ่าน Fourteenth Amendment
(Malloy V. Horgan, 1964)⁴⁷

คำรับสารภาพโดยไม่สมัครใจ จะถูกศาลปฏิเสธใน
การรับฟังเป็นพยานหลักฐานแม้ว่าข้อเท็จจริงตามคำรับสารภาพนั้นจะเพียงพอในการ
สนับสนุนคำพิพากษาลงโทษก็ตาม โดยศาลถือว่า คำรับสารภาพโดยไม่สมัครใจจะไม่
ได้รับการเชื่อถือทั้งหมดแม้ว่าจะ เป็นความจริงก็ตาม⁴⁸ ต่อมาหลักเรื่องความสมัคร
ใจของคำรับสารภาพได้รับการยืนยันตาม The Crime Control Act 1968

⁴⁶Jones, The Law of Criminal Procedure, (Boston: Little, Brown and Company, 1981), p.196.

⁴⁷Alan E. Bent and Ralph A. Rossum, Police Criminal Justice and the Community (New York: Harper & Row Publishers, 1976), p. 104.

⁴⁸Saltzburg, Stephen A. "Forward: The Flow and Ebb of Constitutional Criminal Procedure in the Warren and Burger Courts". The Georgetown Law Journal 2 (December 1980): 293 - 314.

มาตรา 701⁴⁹ และ The Federal Omnibus Crime Control and Safe Streets Act 1968 Title 11 Sections 3501⁵⁰

ความสมัครใจเป็นสิ่งสำคัญในการกำหนดการรับฟังคำรับสารภาพ เป็นหลักการที่ได้รับการยืนยันมานานของสหรัฐ, จากหลักการดังกล่าว คำรับสารภาพที่ได้รับโดยการใช้กำลัง (force) หรือการข่มขู่ (coertion) เป็นการละเมิด due process ตาม (Fourteenth Amendment) ตามรัฐธรรมนูญของสหรัฐอเมริกา ทั้งนี้เพื่อให้แน่ใจว่าคำรับสารภาพกระทำด้วยความสมัครใจของตนเองอย่างแท้จริง ส่วนในมลรัฐนั้นก็ยึดหลักว่าคำรับสารภาพต้องทำโดยอิสระและสมัครใจ (Sheppard v. State, 1973) เช่นเดียวกันเมื่อใดก็ตามที่รับคำสารภาพกระทำโดยการชักชวน (inducement) ด้วยความรุนแรงการบังคับการข่มขู่ การหลอกลวง หรือการเสนอให้รางวัลจากการกระทำของบุคคลผู้มีอำนาจแล้ว คำรับสารภาพนั้นย่อมรับฟังเป็นพยานหลักฐานไม่ได้ (State v. Collins, 1972)⁵¹

ในคดี Escobedo v. Illinois, 1964 ได้มีการคัดค้านคำรับสารภาพที่ได้รับมาจากพฤติกรรมแวดล้อมที่จะนำไปสู่ความไม่สมัครใจ โดยพฤติกรรมแวดล้อมที่จะนำไปสู่คำรับสารภาพที่ถือว่าเป็นคำรับสารภาพที่ไม่สมัครใจ

⁴⁹Gardiner, Hilliard A. "Constitution Limitation on Evidence in Criminal Cases". The American Journal of Comparative Law 4(1969) :655 - 658

⁵⁰Ibid.

⁵¹Jesse R. Pistale, Criminal Law for Peace Officers (Virginia:Reston Publishing Company, 1979), pp.73-74.; John Jay McKelvey, Handbook of the Law of Evidence (St. Paul : West Publishing, 1907) p. 148.

อาจจำแนกได้ดังนี้⁵²

- 1) พฤติการณ์แวดล้อมที่อยู่ในลักษณะของการบังคับ เช่น การทรมาน ทางกาย, การไม่ให้อาหาร, การควบคุมที่ขีดยาวเกินควร
- 2) พฤติการณ์แวดล้อมทางด้านความอ่อนแอของผู้ต้องหาหรือจำเลย เช่นอายุ ไม่ว่าจะน้อยหรือมากเกินไป, ระดับการศึกษา, สภาวะทางกายและความเจ็บป่วย
- 3) พฤติการณ์แวดล้อมทางด้านเจ้าพนักงานผู้สอบสวน เช่น มีการยึดหน่วงบุคคลไม่ให้พบปะบุคคลอื่นหรือไม่, มีการให้สัญญาต่อผู้ต้องหาหรือไม่ (เช่นให้สัญญาว่าจะช่วยเหลือหรือไม่จับกุมเพื่อนของผู้ต้องหาเป็นต้น) , มีการบังคับผู้ต้องหาหรือไม่
- 4) พฤติการณ์แวดล้อมทางการถามคำถาม เช่น กระทำโดยมีการหน่วงเหนี่ยวหรือไม่, กระทำโดยผู้สอบสวนมากกว่าหนึ่งหรือสองคนหรือไม่

การชักชวนให้ได้มาซึ่งคำรับสารภาพ เป็นเหตุผลสำคัญที่ทำให้คำรับสารภาพรับฟังเป็นพยานหลักฐานไม่ได้ โดยถือว่าคำรับสารภาพนั้นเป็นการกระทำโดยไม่สมัครใจ กล่าวคือถ้าการชักชวนกระทำโดยบุคคลผู้มีอำนาจในลักษณะที่อาจทำให้ผู้ถูกชักชวนหลงเชื่ออย่างมีเหตุผลตามที่ถูกชักชวนนั้น รับสารภาพก็ย่อมถือได้ว่าเป็นคำรับสารภาพที่กระทำโดยไม่สมัครใจ ซึ่งรับฟังเป็นพยาน

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

⁵²Gardner, Thomas J., and Manian, victor. Priciples and Cases of the Low of Arrest, Search, and Seizure. (New York :MacGrawhill Back Company, 1974), P122.

หลักฐานไม่ได้ เช่น⁵³

- ตำรวจบอกจำเลยว่าเขาไม่ใช่คนชั่วถ้าเขาต้องการรักษาพยาบาลนอกห้องขังก็ให้รับสารภาพได้ที่สถานพยาบาล (People v. Sunset, 1980)

- ตำรวจบอกจำเลยว่าเป็นการดีที่สุดที่เขาจะพูดว่าเกิดอะไรขึ้นกับเขาบ้างซึ่งอาจทำให้เขาได้รับการประกันตัวโดยหลักทฤษฎีต่ำหรือไม่มีหลักทฤษฎี (Commonwealth V. Peters, 1977)

- ตำรวจบอกจำเลยว่าจะช่วยเหลือเขาทุกทางที่สามารถทำได้ถ้าเขารับสารภาพ (Tatum v. State, 1979)

- ตำรวจบอกจำเลยว่าเขาสามารถทำให้จำเลยได้รับการปฏิบัติที่ทำให้ถูกพิพากษาลงโทษเบากว่าได้ (Bradley v. State, 1978)

- ตำรวจบอกจำเลยว่าเขาอาจทำให้พ้นข้อกล่าวหาโดยกันเป็นพยานถ้าเขารับสารภาพ (State v. Williams, 1977)

การชักชวนให้ได้มาซึ่งคำรับสารภาพอาจกระทำได้หลายวิธี เช่น โดยการบังคับ เป็นต้น คำรับสารภาพอันได้มาโดยการบังคับผู้ Lord Mansfield กล่าวในคดี Lex v. Leach, 1775 ว่าบ่อยครั้งที่คำรับสารภาพโดยการให้สัญญาหรือการบังคับจะไม่ถูกนำมาใช้ในการพิจารณาและในคดีต่อ ๆ มาศาลได้วางเป็นหลักว่า การบังคับมิใช่หมายถึง การบังคับด้วยความรุนแรงที่กระทำต่อร่างกายของผู้ต้องหาหรือจำเลยเท่านั้น แต่หมายถึงการบังคับด้วย

⁵³Kaci, Judith hails. "Confession: A Comparison of Exclusion Under Miranda in the United States and Under the Judges' Rules in England". America Journal of Criminal Law 2 (July 1982) : 87 - 112.

แรงกดดันทางจิตวิทยาอันเป็นการบังคับทางใจด้วย⁵⁴

การบังคับทางกาย อาจกระทำโดยความรุนแรงทางกายโดยตรง (coercion) อันเป็นการแสดงความหมายให้เห็นแนวความคิดของการใช้ความรุนแรงทางกายโดยมิชอบโดยตรงซึ่งอาจออกมาในรูปของการตี หรือการทำร้ายร่างกาย เช่น การทำร้ายด้วยถุงเท้ายางหรือหนังสือพิมพ์ การต่อย การใช้แสงไฟฟ้าแรงสูงส่องเข้าตา การใช้ยาถ่าย การใช้เครื่องทรมาน และรวมทั้งการบังคับที่มีขอบประการอื่น ๆ ในทำนองเดียวกันนี้เป็นต้น การบังคับทางกายยังอาจกระทำโดยการตัดสิทธิที่ควรได้รับตามกฎหมาย (Durese) เช่น การควบคุมที่ยาวนานในห้องมืด ๆ การให้ออดอาหาร การไม่ได้หลับนอน การสอบสวนโดยมิได้ให้พักผ่อน หรือสภาวะที่ไม่สะดวกสบายในทำนองเดียวกันนี้ เป็นต้น⁵⁵

การบังคับทางใจโดยการอาศัยแรงกดดันทางจิตวิทยา (Mental Stress) ซึ่งอาจจะออกมาจากการกระทำในหลายรูปแบบ เช่น⁵⁶

- การเสนอให้รางวัลถ้าเข้ารับสารภาพ เช่น จะไม่ดำเนินคดีกับภริยาของเขา หรือครอบครัวของเขาจะได้รับจากการสงเคราะห์ตามกฎหมาย เป็นต้น

⁵⁴Gresham M. Sykes and Thomas E. Dradek, Law and the Lawless (New York:Random House, 1969 P.307.; Peter A. Dammann, "recent decisions on the admissibility of confession", The Journal of Criminal Law and Criminology 40 (July-August 1948) 202-204

⁵⁵O'Hara, Charles E. Fundamentals of Criminal Investigation. Illinois:Charles C Thomas Publisher, 1956)P.141.

⁵⁶Stuckey, Gilbert B. Evidence For the Law Enforcement Officer. (New York:McGraw-Hill Book Company, 1979) P. 154-161.

- การขู่ เชิญแก้มผู้ต้องหาว่าถ้าเขาไม่รับสารภาพบุตร
ของเขาจะถูกส่งตัวไปกักกัน

- การกระทำอันก่อให้เกิดความกลัว เช่น
เจ้าพนักงานได้ใช้เสียงเอะอะโวยวายให้ตกใจในระหว่างการสอบสวน การสอบสวน
ด้วยเวลาอันยาวนานเกินควร เป็นต้น

ตามกฎหมายของสหรัฐอเมริกา นอกจากการบังคับ
แล้ว การหลอกลวงและการให้สัญญาที่อาจนำไปสู่คำรับสารภาพที่รับฟังเป็นพยาน
หลักฐานไม่ได้ โดยถือว่าได้มาด้วยความไม่สมัครใจ

การหลอกลวง เช่น เจ้าพนักงานแจ้งผู้ต้องหาว่า
ผู้ร่วมกระทำผิดกับเขาได้รับสารภาพแล้ว เป็นต้น แต่ตามตัวอย่างนี้บางมลรัฐยินยอม
ให้กระทำได้ ถ้าหากเป็นการที่เจ้าพนักงานกระทำด้วยความเข้าใจผิด (Frazier
v. Cupp, 1969; Michigan v. Mosley, 1975)⁵⁷

นอกจากนี้ การปฏิบัติบางอย่างที่เป็นการใช้กลอุบาย
หรือการหลอกลวงย่อมนำไปสู่คำรับสารภาพที่รับฟังเป็นพยานหลักฐานไม่ได้ เช่น

- ตำรวจใช้จำเลยคนหนึ่งให้แก่ถึงสนทนากับ
จำเลยอีกคนหนึ่งโดยผ่านเครื่องดักฟัง ซึ่งส่งต่อไปยังเจ้าพนักงานอื่นเป็นเหตุให้
ได้รับคำรับสารภาพ คำรับสารภาพนี้ย่อมรับฟังไม่ได้ (Massiah v. United
States, 1964)

- จำเลยถูกหลอกลวงเอาค่าให้การประกันตัวเอง
โดยเจ้าพนักงานค่าให้การประกันตัวเองนี้รับฟังไม่ได้ (Spano v. New York,
1959).

การให้สัญญา เช่น ถ้าหากผู้ต้องหารับสารภาพแล้ว
เจ้าพนักงานจะปล่อยตัวจากการควบคุมไม่ดำเนินคดีได้รับการอภัยโดย ได้รับการ

⁵⁷O'Hara, Fundamentals of Criminal Investigation,

ลงโทษที่เบากว่า หรือดำเนินในคดีในความผิดเพียงอย่างเดียวในหลายความผิด เป็นต้น^{๕๘}

ประเทศอังกฤษ

ตามหลักของกฎหมายอังกฤษ คำรับสารภาพที่รับฟังเป็นพยานได้จะต้องกระทำโดยอิสระ และสมัครใจ โดยปราศจากการชักชวนโดยการบังคับหรือการให้สัญญาจากบุคคลผู้มีอำนาจ (R. V. Barker, 1941)^{๕๙}

โดยทั่วไปแล้วคำรับสารภาพโดยสมัครใจอาจทำได้โดยความสงสาร หรือการปลดเปลื้องความทุกข์ใจหรือสิ้นหวังในการปกปิดความจริง หรือมูลเหตุจูงใจอื่น ๆ ซึ่งไม่ปฏิเสธความจริง คำรับสารภาพโดยสมัครใจจึงอยู่บนพื้นฐานอย่างเดียวกับการยอมรับอื่น ๆ ที่เป็นปฏิปักษ์ต่อผลประโยชน์ของตนเอง^{๖๐}

ในคดีอาญาไม่มีคำพูดใด ๆ จากจำเลยที่จะยอมรับฟังเป็นพยานหลักฐานยัน เขาได้นอกจากจะถูกแสดงว่าได้มาด้วยความสมัครใจในความหมายที่ว่า คำรับสารภาพไม่ได้รับเนื่องจากความกลัวต่อความเสียหายหรือต่ออันตราย หรือความหวังว่าจะได้รับประโยชน์ ซึ่งกระทำหรือออกมาจากบุคคลผู้มีอำนาจอันจะนำไปสู่คำรับสารภาพที่ได้มาด้วยความไม่สมัครใจ ซึ่งทำให้คำรับสารภาพนั้นรับฟังเป็นพยานหลักฐานไม่ได้ (R. v. Moore, 1852; R. v. Thompson, 1892; Ibrahim v. R., 1914; R. v. Sartori, 1961;

^{๕๘} Ibid., P. 143

^{๕๙} ก่อเกียรติ เอี่ยมบุตรลบ, หลักการรับฟังคำรับสารภาพของผู้ต้องหา, หน้า 94

^{๖๐} Nokes, An Introduction to Evidence, (London: Sweet & Maxwell 1962), p. 298.

Callis V. Gunn, 1964)^{๑๑}

การชักชวนอันเป็นเหตุให้คำรับสารภาพรับฟังเป็น
พยานหลักฐานไม่ได้ อาจสรุปเป็นหลักเบื้องต้นได้ดังนี้

1) การชักชวนไม่ว่าจะเป็นการสัญญาที่จะให้

ประโยชน์จากคำรับสารภาพหรือการบังคับไม่ว่าจะเป็นการบังคับโดยตรง หรือการ
กระทำที่อยู่ในทำนองเดียวกัน (R.v. Fennell, 1881) การชักชวนนี้อาจจะ
กระทำโดยตรงหรือโดยอ้อมก็ได้ แต่ต้องเป็นการชักชวนโดยการบังคับหรือให้สัญญา
อันเกี่ยวข้องกับสิ่งต่าง ๆ ในทางโลก ไม่รวมถึงการชักชวนในทางศาสนาหรือการ
ชักชวนด้วยความชอบธรรม เช่น เจ้าพนักงานบอกแก่ผู้ต้องหาว่าถ้าเขาไม่รับสารภาพ
เขาอาจจะได้รับอันตราย และจะเป็นสิ่งที่ผิดพลาดของเขาคือว่าเป็นการบังคับ ทำ
ให้คำรับสารภาพรับฟังเป็นพยานหลักฐานไม่ได้ (R.v. Coley, 1868) หรือ
กล่าวกันว่า "ระวัง เรารู้มากกว่าที่ท่านคิดว่าเรา" ไม่ถือว่าเป็นการชักชวนแต่
ถ้าพูดว่า "ท่านจะรู้สึกดีกว่านี้ถ้าหากบอกความจริง" ถือว่าเป็นการชักชวน (R. v.
Jarvis, 1867) เป็นต้น^{๑๒}

2) การชักชวนจำต้องเกี่ยวข้องกับความผิดที่ถูกลง

กล่าวหาซึ่งถูกดำเนินคดี ถ้าหากไม่เกี่ยวกับความผิดตามที่ถูกลงกล่าวหาแล้ว ก็ไม่ถือว่าเป็นการชักชวนที่จะทำให้คำรับสารภาพรับฟังไม่ได้ เช่น โอกาสของจำเลยที่จะได้
พบภริยา (R. v. Lloyd, 1834) ซึ่งไม่ถือว่าเป็นการชักชวน หรือเจ้าพนักงาน
พูดกับผู้ต้องสงสัยว่า ต้องการสอบปากคำเขาและเขาได้มาที่สถานีตำรวจและยอมให้

^{๑๑} Frank L. Bunn, Evidence in Criminal Cases
(London : Sweet & Maxwell Limited, 1975), pp. 26-27.

^{๑๒} Palmes, H.A. and Plamer, Henry. Harris's Criminal
Law. (London : Sweet & Maxwell Limited, 1960), p.471-472.

การ (R.v.Joyce, 1958) ต้องถือว่าเป็นการชักชวนแต่ไม่เกี่ยวข้องกับความผิดตามที่ ถูกกล่าวหา คำรับสารภาพย่อมรับฟังได้เป็นต้น^{๕๓}

3) การชักชวนจำต้องเกิดจากบุคคลผู้มีอำนาจ (Ibrahim V.R. 1914) หรือบุคคลธรรมดาที่กระทำการแทนบุคคลผู้มีอำนาจ การ ชักชวนที่นำไปสู่คำรับสารภาพที่รับฟังไม่ได้ เช่น^{๕๔}

- ตำรวจพูดกับผู้ต้องหาว่า "ถ้าไม่รับสารภาพ เราจะทำอะไรก็ได้" (R.V. Partridge, 1834)

- ตำรวจพูดกับผู้ต้องหาว่า "จงบอกมาว่าของ อยู่ที่ไหนแล้วจะช่วยเหลือ" (R.v. Thompson, 1893; R.v. Cass, 1784)

- ตำรวจพูดกับผู้ต้องหาว่า "ถ้าไม่บอกว่าใคร กระทำผิดด้วยแล้วจะต้องถูกดำเนินคดี" (R.v. Pawatt)

- ตำรวจให้สัญญากับผู้ต้องหา "ถ้ารับสารภาพ แล้วจะไม่ดำเนินคดี" (R.v. Boghto, 1910)

ประเทศแคนาดา

คำรับสารภาพที่จะรับฟังเป็นพยานหลักฐานในคดี อาญาได้นั้น จะต้องถูกแสดงได้ว่า ได้กระทำด้วยความสมัครใจในความหมายที่ ว่าไม่เกิดขึ้นด้วยความกลัวต่อความเสียหายหรือความหวังจากประโยชน์ที่กระทำโดย บุคคลผู้มีอำนาจ (Ibrahim v. The King, 1914)^{๕๕}

^{๕๓} ก่อเกียรติ เอี่ยมบุตรลบ, หลักการรับฟังคำสารภาพของผู้ต้องหา, หน้า 96.

^{๕๔} Argyle, Michael V. Phipson on Evidence. (London : Sweet & Macwell, 1963), p.339-342.

^{๕๕} Schiffer, Marc E. Mental Disorder and the Criminal Trial Process. (London: Butterworth Toronto, 1978), P.36-37.

ประเทศเยอรมัน

แต่เดิมไม่มีการกำหนดไว้อย่างแน่ชัดเกี่ยวกับสิทธิของผู้ต้องหา จึงทำให้มีการบังคับโดยการทรมานในการสอบสวนอย่างกว้างขวาง ต่อมาภายหลัง ปี 1967 ได้เกิดแนวความคิดใหม่ ซึ่งปรากฏในรัฐธรรมนูญ 1949 โดยกำหนดว่า คำรับสารภาพที่ได้รับจากการทรมานไม่ว่าทางกายหรือทางใจจะ ถูกตัดออกไปจากการรับฟังเป็นพยานหลักฐาน^{๕๕} ซึ่งโดยหลักทั่วไปแล้ว ตำรวจไม่มีอำนาจที่จะสัญญาหรือต่อรองเพื่อให้ได้มาซึ่งคำรับสารภาพจากผู้ต้องหา เกี่ยวกับการกระทำผิดหรือผู้ร่วมกระทำผิด^{๕๗}

ประเทศออสเตรเลีย

หลักทั่วไปความสมัครใจหมายถึงการกระทำโดยมีอิสระที่จะกระทำและไม่ได้รับมาด้วยความกลัวต่อความเสียหาย หรือความหวังในประโยชน์ที่เป็นการกระทำโดยผู้มีอำนาจ คำรับสารภาพโดยมุ่งหวังประโยชน์หรือการข่มขู่จะทำอันตราย หรือโดยความรุนแรง หรือการใช้กำลังบังคับอื่น ๆ จะถูกถือว่าเป็นความไม่สมัครใจและไม่สามารถยอมรับเป็นพยานหลักฐานได้ (Cornelius V.R.)^{๕๘}

^{๕๕}School of Law New York University. Criminal Law Education and Research Center. (New York: Fred B. Rothman & Co., 1974), P12-13.

^{๕๗}Ibid., P226

^{๕๘}Chappell, Buncan, and Wilson, Paul. The Australian Criminal Justice System. (Sydney: Butterworths, 1972), P. 367-373.

ประเทศอินเดียและปากีสถาน

ตามประมวลกฎหมายลักษณะพยานของอินเดียและปากีสถาน มาตรา 24 กำหนดไว้ว่า คำรับสารภาพของจำเลยในคดีอาญารับฟังไม่ได้ ถ้าปรากฏต่อศาลว่า คำรับสารภาพถูกทำโดยการจู่ใจ ช่มชู้ หรือให้สัญญา โดยทั่วไปแล้ว จะไม่มีใครสมัครใจกล่าวถ้อยคำที่เป็นผลร้ายแก่ผลประโยชน์ของตนเองเว้นแต่จะเป็นความจริง หน้าที่ของคำรับสารภาพจึงย่อมอยู่ที่ความสมัครใจ คำรับสารภาพโดยไม่สมัครใจย่อมรับฟังไม่ได้^{๖๖}

ประเทศไทย

ในประเทศไทยนั้น การรับฟังคำรับสารภาพในชั้นสอบสวนเป็นพยานหลักฐานถือหลักความสมัครใจ เช่นเดียวกับ สหรัฐอเมริกา , อังกฤษ และประเทศอื่น ๆ ดังที่ได้กล่าวแล้ว โดยกฎหมายบัญญัติห้ามมิให้พนักงานสอบสวนทำ หรือจัดให้ทำการใด ๆ ซึ่งเป็นการล่อลวง หรือขู่เข็ญ หรือให้สัญญากับผู้ต้องหา เพื่อจูงใจให้เขาให้การอย่างใด ๆ ในเรื่องที่ต้องหา นั้น โดยพยานหลักฐานที่ได้รับอันเกิดจากการจู่ใจ มีค่ามันสัญญา ขู่เข็ญ หลอกลวงหรือโดยมิชอบประการอื่น จะรับฟังเป็นพยานหลักฐานไม่ได้^{๖๗} คำรับสารภาพที่ให้แก่พนักงานสอบสวนโดยสมัครใจเท่านั้นที่สามารถรับฟังเป็นพยานหลักฐานได้

^{๖๖} วงษ์ วีระพงศ์, การรวบรวมและการสำสับพยานหลักฐานในคดีอุกฉกรรจ์, (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาสัมพันธ์, 2509), หน้า 182.

^{๖๗} ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 135, 136

ที่เรียกว่าโดยสมัครใจนั้น หมายถึงการที่มีได้เกิดขึ้นจากการจูงใจ มีคำมั่นสัญญา ชูเชิญ หลอกลวงหรือโดยมิชอบประการอื่น การชักจูงผู้ต้องหาจนเกินขอบเขตธรรมดาจนเห็นได้ว่าเป็นการทรมานจิตใจหรืออนาถ หรือว่ากระทำให้ผู้ต้องหาตกอยู่ในอำนาจของเคมีภัณฑ์ ย่อมเป็นการกระทำโดยมิชอบประการอื่นๆ จึงเชื่อไม่ได้ว่าผู้ต้องหาได้ให้การโดยสมัครใจหรือเรียกกันมาแต่เดิม ตามกฎหมายลักษณะอาญาว่า "รับโดยซันทา"⁷¹

เมื่อพิจารณาหลักกฎหมาย ในเรื่องความสมัครใจดังกล่าวแล้วจะเห็นได้ว่าการกระทำในทางตรงข้ามจากที่กฎหมายบัญญัติไว้ย่อมจะส่งผลให้คำรับสารภาพที่ได้รับมานั้น เป็นคำรับสารภาพที่ได้มาโดยไม่สมัครใจ ซึ่งการกระทำดังกล่าว ได้แก่

- 1) การล่อลวงหรือการจูงใจเพื่อให้รับสารภาพหรือ
- 2) การชูเชิญให้รับสารภาพ หรือ
- 3) การให้สัญญาแก่ผู้ต้องหา หรือ
- 4) การกระทำอันมิชอบประการอื่น ๆ

ตัวอย่างคำรับสารภาพที่รับฟังเป็นพยานหลักฐาน

ไม่ได้ เพราะมิได้กระทำด้วยความสมัครใจ เช่น

การหลอกลวง

- การที่พนักงานสอบสวนแนะนำจำเลยว่า ถ้ารับเสียดังจะได้รับความกรุณาจากศาลเพราะเรื่องนี้พยานหลักฐาน เป็นการกระทำให้จำเลยหลงเชื่อมิใช่คำรับสารภาพโดยสุจริต (ฎีกาที่ 218/2475)

⁷¹ เข็มชัย ชูติวงศ์, กฎหมายลักษณะพยาน(เล่มที่1), หน้า 100. : ประทีป กীরติบุตร, ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2518), หน้า 133. : โอสถ โกศิน, กฎหมายลักษณะพยาน, หน้า 314.

- บอกว่าถ้าขอมรับจะปล่อยสามี ซึ่งถูกจับในอีกคดี
หนึ่งกลับบ้านและแม่คดีจะไปถึงศาล ๆ ก็คงภาคทัณฑ์เพราะเป็นหญิงถือว่าเป็นการ
หลอกลวง (ฎีกาที่ 102/2474)

- บอกว่ามีพยานยืนยันความจริงแก่จำเลย ซึ่งความ
จริงไม่มี ย่อมเป็นการหลอกลวงจำเลย ๆ มิได้ขอมรับโดยซื่อสัตย์ วันแต่มีพยาน
รู้เห็นจริงก็ไม่เรียกว่าเป็นการหลอกลวง (ฎีกาที่ 598/2484)

- ผู้ต้องหาให้การรับสารภาพ เพราะถูกตำรวจ
หลอกลวงว่า มีพยานรู้เห็นว่าจำเลยเป็นผู้ร้าย ถ้าไม่รับจะตักหนักคนเดียว ถ้ารับ
สารภาพบางที่ศาลอาจจะกรุณาเพียง 4 - 5 ปี ค่ารับสารภาพรับฟังไม่ได้ (ฎีกาที่
542-542/2460)

- จำเลยรับสารภาพฐานฆ่าคนตายโดยเจตนา
เพราะพนักงานสอบสวนกล่าวแก่จำเลยว่า ได้ส่วนพยานโจทก์สมพยานจำเลย
ไม่สมและพยานจำเลยบางปากกลับสมโจทก์ จึงอย่างไรขอให้การรับสารภาพเสียจะ
ได้รับความกรุณาจากศาลจำเลยเห็นว่า เห็นจะถูกตัดหัว พนักงานสอบสวนว่า ฟังทำผิด
ครั้งแรกศาลคงกรุณาไม่ถูกตัดหัว ค่ารับสารภาพรับฟังไม่ได้ (ฎีกาที่ 542 -
543/2460)

- ค่ารับสารภาพที่จำเลยรับสารภาพต่อพนักงาน
สอบสวน โดยพนักงานสอบสวนแนะนำเพื่อประโยชน์ในทางคดีนั้น จะฟังลงโทษ
จำเลยไม่ได้ (ฎีกาที่ 345/2479)

แต่อย่างไรก็ตามคำพูดของเจ้าพนักงานที่กล่าวต่อ
ผู้ต้องหาถ้าหากกระทำด้วยความชอบธรรมมิได้มีเจตนาหลอกลวง หรือจงใจก็ย่อม
รับฟังค่ารับสารภาพเป็นพยานหลักฐานได้เช่น⁷²

- พนักงานสอบสวนพบกับผู้ต้องหาว่าฝ่ายโจทก์มีพยาน
หลักฐานมั่นคง ถ้าให้การรับสารภาพก็จะได้รับความปรานีจากศาล ไม่ถือว่าเป็นการ

⁷² ก่อเกียรติ เอี่ยมบุตรลบ, หลักการรับฟังค่ารับสารภาพของผู้ต้องหา,

ชู้เชิญหลอกหลวง (ฎีกาที่ 518/2464)

- พนักงานสอบสวนพูดกับผู้ต้องหาว่า ถ้าทำผิดจริงก็รับสารภาพเสีย โทษจะได้เบา ไม่เป็นค่าหลอกหลวง ค่ารับสารภาพรับฟังเป็นพยานหลักฐานได้ (ฎีกาที่ 157/2467)

การชู้เชิญให้รับสารภาพหมายถึง การทำให้กลัวไม่ว่าจะโดยทางตรง หรือทางอ้อมก็ตามว่าจะทำให้เกิดอันตรายแก่เขาหรือคนสนิทใกล้ชิดกับเขา จนผู้ต้องหาเกิดความกลัวและยอมรับสารภาพ ค่ารับสารภาพนั้นยอมรับฟังเป็นพยานหลักฐานไม่ได้ เช่น⁷³

- การชู้เชิญว่าถ้าไม่รับสารภาพว่าฆ่าคนตายจะ

ทรมาณให้ตาย

- การชู้เชิญว่าถ้าไม่รับสารภาพจะทำร้ายผู้ต้องหา

- การชู้เชิญว่าถ้าไม่รับสารภาพจะเนรเทศ

- การชู้เชิญว่าถ้าไม่รับสารภาพจะต้องถูกจำคุก 20 ปี

- การชู้เชิญว่าถ้าไม่รับสารภาพจะถูกลงโทษประหาร

ชีวิต

การให้สัญญาแก่ผู้ต้องหา หมายถึงการขอให้ผู้ต้องหาให้การอย่างใดอย่างหนึ่ง โดยสัญญาว่าจะให้ประโยชน์หรือการตอบแทน เช่น⁷⁴

- ให้รับสารภาพแล้วจะกันตัวออกมาเป็นพยาน แม้ผู้ต้องหาจะรู้ว่า ตนมิได้กระทำผิดก็ตามแต่การเล็งสิ่งลึกลับไปก็ไม่แน่ว่าคดีจะชนะหรือไม่ การที่เขาปล่อยออกจากการเป็นผู้ต้องหามาเป็นพยานนั้นแน่นอนที่จะได้พ้นทุกข์ได้ทันที จึงยอมรับตามที่พนักงานสอบสวนต้องการ (ฎีกาที่ 500/2474, 974/2474)

⁷³ เรื่องเดียวกัน หน้า 103

⁷⁴ เรื่องเดียวกัน

การกระทำอันมิชอบประการอื่น ๆ คำนี้เป็นคำกว้าง ๆ หมายความว่าถึงการกระทำทุกอย่างของพนักงานสอบสวน ซึ่งทำให้ผู้ต้องหาจำต้องรับสารภาพอันเป็นคำรับสารภาพที่เกิดขึ้นโดยไม่บริสุทธิ์ใจ และเพียงใดจะถือว่า เป็นการกระทำอันมิชอบนี้ย่อมอยู่ในดุลพินิจของศาลที่จะพิจารณาได้อย่างเต็มที่ เช่น⁷⁵

- พนักงานสอบสวนแก่ลี้ทรมาณผู้ต้องหาโดยปลุกขึ้นมาทำการสอบสวนทุก ๆ ชั่วโมงจนไม่มีเวลานอน หรือแก่ลี้ส่องไฟสว่างจ้าไปยังผู้ต้องหาเป็นเวลานาน ๆ หรือผลัดเปลี่ยนกันมาสอบสวนผู้ต้องหาตลอดวันตลอดคืนจนทำให้ผู้ต้องหาเกิดความรำคาญและหมดกำลังใจจึงยอมรับสารภาพยอมถือว่าเป็นการกระทำอันมิชอบ

- การฉีดยาหรือให้กินยาทำให้ผู้ต้องหาปวดหรืออยากพูดและทำให้พูดจนรับสารภาพเช่นนี้ ย่อมถือว่าเป็นคำสารภาพที่ได้มาโดยมิชอบ

- เมื่อผู้ต้องหาไม่รับสารภาพก็เอาตัวไปที่เปลี่ยว ๆ ลับตาคนในเวลากลางคืนในขณะที่อยู่ในความควบคุมของเจ้าพนักงานครั้งแล้วครั้งเล่า ย่อมถือว่าเป็นการกระทำอันมิชอบ

จากข้อพิจารณาดังที่กล่าวมาแล้วข้างต้น จะเห็นว่าตามแนวทางการพิจารณาของศาลฎีกา กรณีที่จะถือว่าเป็นคำรับสารภาพเกิดจากความสมัครใจของผู้ต้องหานั้น ศาลพิจารณาโดยอาศัยข้อเท็จจริงที่ว่าพนักงานสอบสวนได้กระทำการจูงใจ มีคำมั่นสัญญา ชูเชิญ หลอกลวง หรือโดยมิชอบประการอื่นเพื่อให้ผู้ต้องหารับสารภาพหรือไม่ ซึ่งกรณีนี้ผู้เขียนเห็นว่าแนวทางดังกล่าว ยังมีชีวิตวิธีการที่ดีที่สุดในการพิสูจน์ความสมัครใจของผู้ต้องหา เพราะเป็นเพียงการพิจารณาว่าพนักงานสอบสวนได้กระทำการอันมิชอบในลักษณะต่าง ๆ หรือไม่เท่านั้น แต่ยังไม่มียุติการหรือมาตรการใด ๆ ที่จะใช้สำหรับยืนยันให้ศาลเชื่อได้ว่าการที่ผู้ต้องหาให้การรับสารภาพต่อพนักงานสอบสวนนั้นเกิดจากความสมัครใจของผู้ต้องหาโดยแท้จริง

⁷⁵ เรื่องเดียวกัน, หน้า 104

และเป็นไปตามความสัตย์จริง เพื่อที่จะทำให้คำรับสารภาพนั้นเป็นพยานหลักฐานที่มีน้ำหนักใช้ยืนยันจำเลยที่ปฏิเสธในชั้นพิจารณาของศาลได้ อย่างไรก็ตามผู้เขียนเห็นว่าในปัจจุบันมีวิธีการปฏิบัติเกี่ยวกับผู้ต้องหาที่พนักงานสอบสวนมักจะใช้ในกรณีที่ผู้ต้องหาให้การรับสารภาพซึ่งได้แก่ การนำผู้ต้องหาไปชี้สถานที่เกิดเหตุประกอบคำรับสารภาพ วิธีการนี้น่าจะสามารถนำมาใช้เป็นมาตรการสำหรับยืนยันความสมัครใจของผู้ต้องหาได้เป็นอย่างดี ซึ่งจะดำเนินการศึกษาถึงวิธีการดังกล่าวโดยละเอียดในบทต่อไป

2. พิจารณาในด้านสิทธิของผู้ต้องหาที่ได้รับการ

คุ้มครองตามกฎหมาย

นอกจากข้อพิจารณาในเรื่องคำรับสารภาพที่ได้มา โดยความสมัครใจตามที่กล่าวมาแล้วนั้น การที่เจ้าพนักงานตวันมิได้ให้คำเตือนแก่ผู้ต้องหาได้ทราบถึงสิทธิของเขาตามกฎหมายก่อนให้คำรับสารภาพ ก็เป็นสาเหตุสำคัญประการหนึ่งซึ่งส่งผลให้คำรับสารภาพที่ได้มานั้นเป็นคำรับสารภาพที่รับฟังไม่ได้ เพราะถือว่ากระทำโดยไม่สมัครใจ สิทธิดังกล่าวได้แก่สิทธิที่จะไม่ให้การเป็นปฏิปักษ์ต่อตนเองในคดีอาญา (Priviledge against Self - incrimination) และสิทธิที่จะได้รับการช่วยเหลือจากทนาย (The ritht to counself)

ประเทศสหรัฐอเมริกา

ในสหรัฐอเมริกาในปี 1897 ศาลได้นำบทบัญญัติตามรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 5 (Fifth Amendment) ซึ่งกำหนดว่า "ไม่มีบุคคลใดจะถูกบังคับให้เป็นพยานปฏิปักษ์แก่ตนเองในคดีอาญา" มาใช้ควบคุมการสอบสวนของตำรวจและควบคุมการรับฟังพยานหลักฐาน โดยมีหลักการในเรื่องการรับฟังคำรับสารภาพที่จะต้องได้มาโดยอิสระปราศจากการถูกบังคับในการให้ปากคำที่

เป็นปฏิบัติกับตนเอง (Bram v. United States, 1897)⁷⁶ และหลักการนี้ ต่อมาได้รับการยอมรับและมีผลใช้บังคับในมลรัฐด้วย⁷⁷

ในปี 1964 ศาลได้วินิจฉัยในคดี Escobedo v. Illinois (June 24, 1964) วางหลักว่าคำรับสารภาพต้องอยู่บนพื้นฐานของ ความสมัครใจ โดยถือว่าการสอบสวนเป็นการบังคับโดยธรรมชาติ และสิทธิของ ผู้ต้องสงสัยที่จะต้องได้รับแจ้งสิทธิที่จะไม่ให้การ และสิทธิที่จะพบและปรึกษากับทนาย จะเกิดขึ้นเมื่อเป็นการสอบสวนที่พิสูจน์ความผิด ซึ่งกำหนดลงมายังผู้ต้องสงสัยเพื่อ จะล้วงเอาคำรับสารภาพหรือ คำให้การที่ปรักปรำตนเอง สิทธิดังกล่าวนี้จะมีอยู่ ตลอดการสอบสวนจนกว่าจะเสร็จสิ้น โดยเฉพาะสิทธิที่จะพบและปรึกษากับทนายนี้ คดี Escobedo เป็นคดีที่สามารถนำสิทธิที่จะพบและปรึกษากับทนายตาม Sixth Amendment มาใช้กับศาลของมลรัฐได้โดยตรง⁷⁸

ในปี 1966 ศาลได้มีคำพิพากษาในคดี Miranda V. Arizona ซึ่งถือเป็นคดีที่สำคัญมากต่อการเปลี่ยนแปลงแนวความคิดเก่าทั้งหมด ของกระบวนการยุติธรรมทางอาญา และระเบียบปฏิบัติของเจ้าพนักงานผู้บังคับให้ ก่อหมายในเรื่องการสอบสวนในสหรัฐอเมริกาโดยศาลได้วางหลักว่า เมื่อบุคคลถูก สอบสวนในระหว่างการควบคุม หรือในระหว่างถูกตัดเสรีภาพจากการกระทำในวิถี ทางที่สำคัญ ก่อนมีการสอบสวนบุคคลนั้น จะต้องถูกเตือนให้ทราบถึงสิทธิตาม รัฐธรรมนูญ ทั้งนี้เพื่อให้ได้รับการป้องกันตาม เอกสิทธิที่จะไม่ให้การปรักปรำตนเอง

⁷⁶Jones, The Law of Criminal Procedure, p.197.

⁷⁷Robert G. CallDwell, Criminology (New York:The Ronald Press Company, 1965), p. 307.

⁷⁸Arthus S. Aubr, Rudolph R. Caputo and Robert R.J. Gallati, Criminal Interrogation (Illinois:Charles C Thomas Publisher, 1980),pp.136-137.;J. Norman Swaton

ตาม Fifth Amendment มิฉะนั้นแล้ว คำรับสารภาพที่ได้มาโดยไม่มี การเตือน
 ย่อมรับฟังเป็นพยานหลักฐานไม่ได้ คำเตือนนี้เป็นที่รู้จักกันทั่วไปว่า Miranda
 Rules หรือ Miranda Warning ซึ่งจะมีผลอยู่ตลอดเวลาของการสอบสวน
 ในระหว่างการควบคุม⁷⁰ โดยเจ้าพนักงานผู้บังคับใช้กฎหมายจะต้องให้คำเตือน
 แก่ผู้ต้องสงสัยที่จะถูกถามก่อนการถามดังนี้

- 1) เรามีสิทธิที่จะไม่ให้การ
- 2) คำพูดของเขา อาจใช้เป็นพยานหลักฐานยื่นเขา
 ในศาลที่มีอำนาจตามกฎหมาย
- 3) เรามีสิทธิที่จะปรึกษากับทนาย และมีทนายมา
 อยู่ร่วมด้วยในขณะที่ทำการสอบสวน
- 4) ถ้าเขาไม่สามารถว่าจ้างทนายได้ และเขา
 ต้องการ เขาจะได้รับการแต่งตั้งให้โดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายใด ๆ

สิทธิที่จะไม่ให้การ (The right to remain
 silent) เริ่มต้นเมื่อบุคคลถูกนำตัวมาควบคุมเพื่อทำการสอบสวนเขาจะต้องได้รับ
 การเตือนอย่างกระจ่าง และไม่เคลือบคลุมว่าเรามีสิทธิที่จะไม่ให้การอันเป็น การ
 แนะนำถึงเอกสิทธิ์ที่จะไม่ให้การปรึกษาร่างตนเองตาม Fifth Amendment แต่ต้อง
 ถูกอธิบายเพิ่มเติมว่าคำพูดใด ๆ ที่เขาได้ให้การอาจใช้เป็นพยานหลักฐานยื่นเขา
 ในศาลที่มีอำนาจได้ เพื่อให้เขาได้ระวังว่าเขากำลังเผชิญหน้ากับกระบวนการที่เป็น
 ปฏิปักษ์ต่อเขา⁸⁰

สิทธิที่จะพบปรึกษากับทนาย และมีทนายมาอยู่ใน
 ระหว่างการสอบสวนนั้น เป็นเอกสิทธิ์ที่ขาดไม่ได้ต่อเอกสิทธิ์ที่จะไม่ให้การปรึกษาร่าง
 ตนเองตาม Fifth Amendment การช่วยเหลือจากทนายสามารถบรรเทาอันตราย

⁷⁰ Aubry, Caputo and Gallati, Criminal Introgation,
 pp. 139-140.; R. Gene Wright and John A. Marlo, the

⁸⁰ Jones, The Law of Griminal. Procedure, p.197.

จากความไม่แน่ใจว่างใจของการสอบสวนในกรณีที่เขาประสงค์ที่จะให้ปากคำแก่ผู้สอบสวน ซึ่งหากมีการบังคับคำให้การทนายก็สามารถนำมาพิสูจน์ในศาลได้พร้อมกับเป็นการช่วยรับรองความถูกต้องแน่นอนของคำให้การที่นำมาสู่การพิจารณาคดี และถ้าหากเขาอาจจนไม่สามารถว่าจ้างทนายได้ เขาจะได้รับการแจ้งว่าเขามีสิทธิที่จะได้รับทนายที่ถูกแต่งตั้งโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย^{๑๑}

คำเตือนตามคดี Miranda นี้เป็นข้อกำหนดใหม่ของศาล เพื่อเป็นหลักประกันคำรับสารภาพที่เกิดจากความสมัครใจโดยสมบูรณ์ซึ่งอาจกล่าวสรุปได้ดังนี้^{๑๒}

- 1) กฎนี้ถูกกำหนดขึ้นเพื่อเป็นการป้องกันเอกลิทธิที่จะไม่ให้การเป็นปฏิปักษ์ต่อตนเอง ซึ่งต้องยึดถือและปฏิบัติตาม
- 2) กฎนี้ ถูกนำมาใช้ก่อนการสอบสวนที่อยู่ในการควบคุมของตำรวจที่สถานีตำรวจหรือการตัดเสรีภาพของการกระทำโดยอิสระในทางอื่น ๆ ในวิถีทางที่สำคัญแต่ไม่นำมาใช้ต่อการถามในสถานที่เกิดเหตุในเรื่องทั่ว ๆ ไป เช่น ข้อเท็จจริงที่แวดล้อมกับอาชญากรรม การถามเพื่อค้นหาความจริงอื่น หรือ คำกล่าวจากบุคคลที่สมัครใจจะพูด เป็นต้น
- 3) กฎนี้ ถูกนำมาใช้โดยปราศจากการพิจารณาว่า เขาจะรู้ถึงสิทธิของเขาหรือไม่ กล่าวคือ เมื่อบุคคลถูกนำตัวมาควบคุม ก่อนถามเขา จำต้องได้รับการเตือนโดยชัดแจ้งว่า เขามีสิทธิที่จะไม่ให้การ เพื่อว่าบุคคลที่ไม่รู้สิทธิของเขาจะได้รู้จากการให้คำเตือนนี้ก่อนที่แรงกดดันจากการสอบสวนจะมีอิทธิพลต่อจิตใจของเขา

^{๑๑} Ibid.

^{๑๒} Israel, Jerold H., and LaFave, Wayne R.

4) การเตือนดังกล่าวข้างต้น จะต้องอธิบายด้วยว่า
สิ่งใด ๆ ที่เขาพูดสามารถนำมาใช้เป็นพยานหลักฐานยืนยันเขาในศาลที่มีอำนาจได้
เพื่อให้แน่ใจในภายหลังว่า เขาได้เข้าใจอย่างเต็มที่ในเอกสิทธิ์ดังกล่าวของเขา

5) เอกสิทธิ์ต่อการไม่ให้เกิดการปรับปรำตนเองนี้ ขาด
ไม่ได้ที่จะต้องมี การป้องกันสิทธิ โดยการเตือนโดยชัดแจ้งด้วยเหมือนกันว่า เขามี
สิทธิที่จะปรึกษากับทนายและมีทนายมาอยู่ร่วมด้วยในระหว่างการสอบสวน โดยไม่
ต้องพิจารณาว่า เขาพร้อมจะใช้สิทธิของเขาหรือไม่

6) นอกจากนี้เขาต้องถูกเตือนอีกว่า ถ้าเขาขัดสน
เงินทองไม่สามารถว่าจ้างทนายได้ เขาจะได้รับทนายโดยการแต่งตั้งนั้น โดยไม่ต้อง
เสียค่าใช้จ่ายใด ๆ ซึ่งหากไม่มีการเตือนแล้ว เขาอาจเข้าใจได้ว่า เขาอาจพบ
และปรึกษากับทนายเมื่อเขาสามารถว่าจ้างมาเองเท่านั้น

7) บุคคลย่อมมีอิสระในการใช้สิทธิของเขา หาก
เขาแสดงความต้องการไม่ว่าด้วยวิธีการใด ๆ ก็ตามในทุกเวลาไม่ว่าก่อนหรือขณะ
ทำการสอบสวนว่า เขาต้องการจะไม่ให้เกิดการสอบสวนจำต้องหยุดทันที และ
ในทำนองเดียวกันถ้าเขาพูดว่าเขาต้องการทนาย การสอบสวนจำต้องหยุดลงจน
กระทั่งทนายจะมาปรากฏต่อหน้าเขา

8) ถ้าค่าให้การของบุคคลได้รับมาโดยไม่มีทนายอยู่
ด้วย รัฐมีหน้าที่จะต้องพิสูจน์ว่า เขาได้สละเอกสิทธิ์ต่อการที่จะไม่ให้เกิดการปรับปรำตน
เอง และสิทธิที่จะพบและปรึกษากับทนาย ไม่ว่าจะว่าจ้างหรือแต่งตั้งก็ตาม โดยทำ
การสละด้วยความรู้ถึงสิทธิของเขาและด้วยความรู้สึกผิดชอบในการกระทำ การสละ
เช่นนั้นไม่อาจถูกสมมุติฐานเอาจากการไม่ยอมให้การภายหลังการเตือน หรือเมื่อมี
การรับสารภาพในที่สุด

9) กฎนี้เมื่อถูกละเมิด ค่าให้การของบุคคลอาจ
ไม่ได้รับการยอมรับฟังเป็นพยานหลักฐาน โดยไม่ต้องพิจารณาว่าค่าให้การนั้นจะเป็น
คำรับสารภาพหรือเพียงการยอมรับข้อเท็จจริงบางอย่างของความผิด หรือไม่ว่าจะ
เป็นคำปรับปรำตนเอง หรือค่าแก้ตัวก็ตาม

10) การใช้สิทธิของบุคคลจะไม่ถูกลงโทษทางอาญา กล่าวคือการพิจารณาคดีเพื่อลงโทษทางอาญา จะไม่พิจารณาถึงการ行使สิทธิของเขา ที่จะไม่ให้การ หรือการใช้สิทธิที่จะเผชิญหน้ากับข้อกล่าวหาเป็นพยานหลักฐานเพื่อ พิจารณาโทษทางอาญา

Miranda Rules ได้รับการยอมรับอย่างกว้างขวาง เช่น

- สิทธิที่จะได้รับการช่วยเหลือจากทนายจะเริ่มขึ้น เมื่อปรากฏกระบวนการที่เป็นปฏิปักษ์ต่อเขา (Kirby v. Illinois, 1972)
- การสนทนาระหว่างผู้สอบสวนกับผู้ต้องหาอันเป็น เหตุให้ได้มาซึ่งคำให้การปรับปรัดตนเองแล้ว ย่อมเป็นการกระทำโดยมิชอบถ้าไม่มี ทนายมาอยู่ด้วย (Brewer v. Williams, 1977)

หลักการของ Miranda Rules ได้รับการสนับสนุนโดยกฎหมายหลายฉบับ เช่น^{๑๓}

- The Federal Omnibus Crime Control and Safe Streets Act 1968 ได้กำหนดให้ผู้พิพากษาที่พิจารณาความสมัครใจ ของคำรับสารภาพจะต้องทำการพิจารณาพฤติการณ์แวดล้อมทั้งหมดที่ให้คำรับสารภาพ รวมทั้ง

1) เวลาที่ผ่านไประหว่างการจับกุม และการฟ้อง ของจำเลยที่ให้คำรับสารภาพ ถ้ามันถูกทำภายหลังการจับกุมและก่อนฟ้อง

2) จำเลยได้รู้ลักษณะของความผิดที่เขาต้องรับผิดชอบ หรือที่เขาต้องสงสัยในเวลาที่ให้คำรับสารภาพหรือไม่

^{๑๓} ก่อเกียรติ เอี่ยมบุตรลบ, หลักการรับฟังคำรับสารภาพของผู้ต้อง,

3) จำเลยถูกแนะนำ หรือรู้ว่าเขาไม่ถูกเรียกหรือให้พูดใด ๆ และว่าคำพูดใด ๆ ที่เขาพูดจะสามารถใช้ยื่นเขาได้หรือไม่

4) จำเลยถูกแนะนำก่อนการถาม ถึงสิทธิที่จะได้รับการช่วยเหลือจากทนายหรือไม่ และ

5) จำเลยไม่ได้รับการช่วยเหลือจากทนาย เมื่อถูกถาม และเมื่อให้คำรับสารภาพหรือไม่

การเตือนให้ผู้ต้องหาทราบ ถึงสิทธิของเขาตามรัฐธรรมนูญได้ส่งผลกระทบต่อการดำเนินคดีอาญาอย่างกว้างขวาง กล่าวคือก่อนที่ Miranda Rules มีผลบังคับใช้จะปรากฏว่าในคดีอาญามีการรับสารภาพ 54.4% ของคดีทั้งหมด ภายหลัง Miranda Rules มีผลบังคับใช้แล้วจะได้รับคำสารภาพเพียง 37.5% ของคดีทั้งหมดเท่านั้น โดยเฉพาะคดีปล้นทรัพย์และคดีความผิดฐานบุกรุกและลักทรัพย์ในเวลากลางคืน (robbery and burglary) ซึ่งเป็นความผิดที่มีสถิติการกระทำผิดมากที่สุดก่อน Miranda Rules มีผลบังคับใช้จะได้รับคำรับสารภาพ 59.9% ของคดีทั้งหมด แต่เมื่อบังคับตาม Miranda Rules แล้ว จะได้รับคำสารภาพเป็น 40.3% ของคดีทั้งหมด^{๘๔}

นอกจากนี้ในคดี Miranda ศาลยังได้วางหลักเกี่ยวกับการสละสิทธิตามคำเตือน Miranda ว่า การสละสิทธิที่ตามรัฐธรรมนูญจะต้องกระทำด้วยความรู้ และมีความรู้สึกผิดชอบที่จะสละสิทธิดังกล่าว แต่จะต้องกระทำภายหลังการเตือน

^{๘๔}Bussiouni, Criminal Law and Its Processes, p.431;
Waddington, Criminal Evidence, p. 250.

การสละสิทธินี้ศาลจะไม่ตั้งสมมุติฐานไว้ก่อนว่า
 จำเลยได้สละสิทธิ จนกว่าจะมีค่าให้การด้วยเจตนาของจำเลยไม่ว่าด้วยปากเปล่า
 หรือการเขียนก็ตาม และไม่ว่าโดยตรงหรือโดยปริยายก็ตามว่าเขาได้สละสิทธิ
 ดังกล่าว ศาลจะไม่ตั้งสมมุติฐานว่าจำเลยได้สละสิทธิโดยการไม่ยอมให้การ
 (Mullaney v. United States, 1968; Moore v. United States,
 1968) หรือการยอมให้การ (Commonwealth v. Bussey, 1979) ภายหลัง
 การให้คำเตือนแล้ว แต่ศาลจะพิจารณาจากพฤติการณ์แวดล้อมทั้งหมด เช่น อายุ
 การศึกษา สติปัญญา ประสบการณ์ สภาวะทางกาย และประวัติการกระทำผิด
 ของจำเลย รวมทั้งจำนวนของผู้สอบสวน และเทคนิควิธีการในการสอบสวน
 สถานที่ เวลา และความยาวของการสอบสวน ตลอดจนการถูกจำกัดสิทธิต่าง ๆ
 ของจำเลย เป็นต้น^{๕๕}

การสละสิทธิอาจกำหนดหลักเบื้องต้นได้ดังนี้^{๕๖}

- 1) การสละสิทธิจะมีผลต่อเมื่อผู้ต้องสงสัยตกอยู่ในที่
 ควบคุมหรือเสรีภาพของเขาถูกจำกัดในวิถีทางที่สำคัญแล้ว การสละสิทธิไว้ล่วงหน้า
 ไม่อาจที่จะกระทำได้
- 2) ก่อนที่จะสละสิทธิ ผู้ต้องสงสัยจะต้องได้รับการ
 เตือนตาม Miranda Rules จนเข้าใจกระจ่างแจ้งทั้งหมด

^{๕๕}Walsh, Criminal and Civil Investigation Handbook,
 (Boston: McGraw-Hill Book Company, 1981), p.84-86.

^{๕๖}Rothblatt, Evidentiary Developments in the Law
 of Confessions, Search, and Seizure Since Escobedo and
 Miranda, p. 4; Handbook of Evidence for Criminal Trials,
 p. 241.

3) เจ้าพนักงานจะต้องถามก่อนว่า เขาจะสละสิทธิหรือไม่แม้ว่าการถามเช่นนั้นจะเป็นการเชิญชวนให้สละสิทธิก็ตาม

4) ผู้ต้องสงสัยจะต้องกระทำโดยรู้ถึงสิทธิและโดยรู้สึกผิดชอบในการกระทำ และ

5) ผู้ต้องสงสัยอาจถอนการสละสิทธิเมื่อใดก็ได้และในทำนองเดียวกันแม้จะสละสิทธิแล้วก็อาจจะกลับมาใช้สิทธิตาม Miranda Rules อีกเมื่อใดก็ได้

ประเทศอังกฤษ

ในประเทศอังกฤษ ตั้งแต่ศตวรรษที่ 19 เป็นต้นมา คำรับสารภาพที่กระทำด้วยความสมัครใจเท่านั้น ที่สามารถรับฟังเป็นพยานหลักฐานได้ ตั้งแต่ปี 1912 เป็นต้นมา ศาลได้เริ่มกำหนดระเบียบวิธีการสอบสวนของตำรวจขึ้น เรียกว่า Judge's Rules ซึ่งมีหลักทั่วไปว่า ก่อนมีคำรับสารภาพตำรวจผู้สอบสวนต้องให้คำเตือนก่อนว่า เขาไม่จำเป็นต้องให้การอย่างใด นอกจากที่ประสงค์จะให้การแต่ถ้าเขาให้การอย่างใดแล้ว คำให้การของเขาจะถูกบันทึกไว้และอาจถูกนำมาใช้เป็นพยานหลักฐานเพื่อยื่นเขาได้^{๘๗} การละเมิด Judge's Rules ย่อมอยู่ในดุลพินิจของผู้พิพากษาที่พิจารณาคดีที่จะตัดคำรับสารภาพ ที่ได้รับมาออกไปจากการรับฟังเป็นพยานหลักฐานหรือไม่ กล่าวคือคำรับสารภาพที่ได้รับมาโดยไม่มีคำเตือนอาจจะนำไปสู่คำรับสารภาพที่รับฟังไม่ได้ (R.v. Mills, 1947) แต่อย่างไรก็ตาม แม้ว่าจะไม่มีคำเตือน ถ้าคำรับสารภาพกระทำโดยสมัครใจก็ย่อมรับฟังเป็นพยานหลักฐานได้ (R.V. Voisin, 1918)^{๘๘}

^{๘๗} ก่อเกียรติ เอ็สมบุตรลบ, หลักการรับฟังคำรับสารภาพของผู้ต้องหา, หน้า 162 - 164.

^{๘๘} เรื่องเดียวกัน, หน้า 130.

ประเทศไทย

เอกลักษณ์ที่จะไม่ให้ถ้อยคำเป็นปฏิปักษ์ต่อตนเองของผู้ต้องหาคดีอาญา เคยได้รับการรับรองอย่างชัดเจนตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2517 ซึ่งกำหนดว่าบุคคลมีสิทธิที่จะไม่ให้ถ้อยคำเป็นปฏิปักษ์ต่อตนเอง อันอาจทำให้ตนถูกฟ้องคดีอาญา และถ้อยคำของบุคคลซึ่งเกิดจากการทรมาน ทุ้ม ทุญ หรือใช้กำลังบังคับหรือเกิดจากการกระทำใด ๆ ที่ทำให้ถ้อยคำนั้นเป็นไปโดยไม่มีสมัครใจไม่อาจรับฟังเป็นพยานหลักฐานได้^{๘๐} แต่รัฐธรรมนูญฉบับนี้ได้ถูกยกเลิกไปในปี พ.ศ. 2519 และปรากฏว่าในรัฐธรรมนูญฉบับต่อ ๆ มาจนถึงรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2534 ซึ่งเป็นรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันไม่ได้บัญญัติถึงเอกลักษณ์ที่จะไม่ให้ถ้อยคำเป็นปฏิปักษ์ต่อตนเองไว้แต่ประการใด

สำหรับประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาใน ส่วนที่เกี่ยวกับการสอบสวนผู้ต้องหาคดีอาญาที่ใช้อยู่ในปัจจุบันนั้น พิจารณาแล้ว เห็นว่ากฎหมายไม่ได้เน้น หรือให้ความสำคัญในเรื่องสิทธิที่จะไม่ให้การเป็นปฏิปักษ์ต่อตนเองเท่าที่ควร กล่าวคือเมื่อผู้ต้องหาถูกเรียกหรือส่งตัวมา หรือเข้าหาพนักงานสอบสวนเอง หรือผู้ต้องหาได้มาปรากฏต่อหน้าพนักงานสอบสวน กรณีเช่นนี้ กฎหมายบัญญัติให้พนักงานสอบสวนแจ้งข้อหาให้ทราบ และต้องบอกให้ทราบก่อนว่า ถ้อยคำที่ผู้ต้องหากล่าวนั้นอาจใช้เป็นพยานหลักฐานชั้น เขาในการพิจารณาได้ เมื่อผู้ต้องหาเต็มใจให้การอย่างใดก็ให้จดคำให้การไว้ ถ้าผู้ต้องหาไม่เต็มใจให้การเลย ก็ให้บันทึกไว้^{๘๑} ซึ่งจากบทบัญญัติดังกล่าว จะเห็นว่ากฎหมายไทยบัญญัติให้ผู้ต้องหา มีสิทธิ์ดังนี้

^{๘๐} รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2517 มาตรา 35

^{๘๑} ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 134

1) สิทธิที่จะได้รับการแจ้งข้อหาให้ทราบ เพื่อให้
เขาทราบล่วงหน้าว่าเขากำลังถูกสอบสวนในเรื่องใด

2) สิทธิที่จะได้รับคำเตือนว่า ถ้อยคำที่เขาพูดนั้น
อาจใช้เป็นพยานหลักฐานยืนยันเขาในการพิจารณาได้ ซึ่งเมื่อแจ้งให้ทราบดังนี้แล้ว
คำรับสารภาพของผู้ต้องหาในภายหลังย่อมรับฟังเป็นพยานหลักฐานได้^๑ แต่ถ้า
พนักงานสอบสวนมิได้ให้คำเตือนก่อนมีคำรับสารภาพแล้ว คำรับสารภาพนั้นย่อมรับฟัง
เป็นพยานหลักฐานไม่ได้^๒

3) สิทธิที่จะให้การอย่างใดก็ได้ หรือจะไม่ให้การ
เลยก็ได้ซึ่งสิทธิในกรณีนี้รวมถึงเอกสิทธิที่จะไม่ให้การเป็นปฏิปักษ์ต่อตนเองด้วย ตาม
กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาของไทยนั้น แม้ว่าผู้ต้องหาจะมีเอกสิทธิที่จะไม่ให้การ
เป็นปฏิปักษ์ต่อตนเองก็ตาม แต่ก็มีได้บัญญัติให้เจ้าพนักงานมีหน้าที่ต้องแจ้งให้ผู้ต้องหา
ทราบถึงเอกสิทธิดังกล่าว ซึ่งอาจส่งผลทำให้ผู้ต้องหาที่ขาดความรู้ไม่ทราบถึงสิทธิ
ตามกฎหมายที่จะไม่ให้การเป็นปฏิปักษ์ต่อตนเองดังกล่าว ซึ่งทำให้ผู้ต้องหา
เสียเปรียบในการต่อสู้คดี

ในส่วนของสิทธิที่จะได้รับการช่วยเหลือจากทนายนั้น
ประเทศไทยก็ได้รับรองสิทธิดังกล่าวนี้โดยบัญญัติไว้ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักร
ไทย พ.ศ. 2534 มาตรา 31 ซึ่งกำหนดว่า "ในกรณีที่ผู้ต้องหาหรือจำเลยใน
คดีอาญาเป็นผู้ยากไร้ไม่สามารถจัดหาทนายความเป็นของตนเองได้ บุคคลดังกล่าว
ย่อมมีสิทธิที่จะได้รับการช่วยเหลือจากรัฐตามที่กฎหมายบัญญัติ" ซึ่งจากบทบัญญัติ
ดังกล่าวส่งผลให้ต้องพิจารณาต่อไปอีกว่า มีกฎหมายลำดับรองที่บัญญัติรับรองเอกสิทธิ
ในส่วนนี้ไว้เพียงใดกฎหมายลำดับรองนั้นได้แก่ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

^๑ คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 691/2482, 1304/2492, 57/2498

^๒ คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 769/2482, 69/2498

ซึ่งได้บัญญัติรับรองสิทธิที่จะได้รับการช่วยเหลือจากทนายซึ่งมีทั้งสิทธิของผู้ต้องหา และสิทธิของจำเลยในคดีอาญา^{๑๓} ซึ่งในที่นี้จะศึกษาเฉพาะในกรณีสิทธิของผู้ต้องหาเท่านั้น สำหรับสิทธิของจำเลยจะไม่กล่าวถึงเนื่องจากไม่อยู่ในขอบเขตของการศึกษาเรื่องนี้

สิทธิของผู้ต้องหา ที่ จะได้รับการช่วยเหลือจากทนาย
ได้รับการบัญญัติไว้ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 7 ทวิ ดังนี้

"มาตรา 7 ทวิ ผู้ถูกจับหรือผู้ต้องหาที่ถูกควบคุมหรือขัง มีสิทธิดังต่อไปนี้

- (1) พบและปรึกษาผู้ที่จะเป็นทนายสองต่อสอง
- (2) ได้รับการเยี่ยมตามสมควร
- (3) ได้รับการรักษาพยาบาลโดยเร็วเมื่อเกิดการเจ็บป่วย

เจ็บป่วย

ให้พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ ซึ่งรับมอบตัวผู้ถูกจับหรือผู้ต้องหา มีหน้าที่แจ้งให้ผู้ถูกจับหรือผู้ต้องหานั้นทราบถึงสิทธิตามวรรคหนึ่ง"

เมื่อพิจารณาบทบัญญัติตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 7 ทวิ โดยละเอียดแล้ว เห็นว่ายังไม่ให้ความคุ้มครองสิทธิของผู้ต้องหาที่จะได้รับการช่วยเหลือจากทนายได้โดยสมบูรณ์ กล่าวคือ

1. มิได้บัญญัติถึงสิทธิของผู้ต้องหาที่จะได้รับการจัดหาทนายให้โดยรัฐ จึงก่อให้เกิดปัญหาในกรณีผู้ต้องหาที่ยากจนไม่สามารถมีทนายที่จะให้คำแนะนำถึงสิทธิต่าง ๆ ของผู้ต้องหาได้
2. ไม่มีบทบัญญัติให้ทนายความของผู้ต้องหาสามารถอยู่ร่วมและให้คำปรึกษาระหว่างให้การต่อพนักงานสอบสวน จึงอาจเป็นเหตุให้พนักงานสอบสวนบางคนซึ่งปราศจากคุณธรรมใช้วิธีการที่มีชอบ เพื่อให้ผู้ต้องหาให้การในลักษณะที่เป็นปฏิปักษ์ต่อตนเอง

^{๑๓}ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 7 ทวิ, 8, 173

3. มิได้บัญญัติให้พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ หรือพนักงานสอบสวน มีหน้าที่ต้องแจ้งให้ผู้ต้องหาทราบก่อนที่จะบันทึกค่าให้การถึง สิทธิของเขาที่จะได้รับการช่วยเหลือจากทนาย ซึ่งกรณีนี้เป็นเรื่องสำคัญมาก เพราะ ทำให้เกิดปัญหากรณีผู้ต้องหาได้ให้ถ้อยคำอันเป็นปฏิปักษ์ต่อตนเองแก่พนักงานสอบสวน โดยไม่มีโอกาสที่จะปรึกษากับทนายความก่อน ซึ่งปัญหานี้ในสหรัฐอเมริกาถือเป็น เรื่องสำคัญที่ส่งผลให้ค่าให้การของผู้ต้องหานั้นรับฟังเป็นพยานหลักฐานไม่ได้ แต่ สำหรับในประเทศไทยได้มีคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 3632/2535 วินิจฉัยไว้ดังนี้

"ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 173 เป็นบทบัญญัติที่ใช้ในชั้นที่จำเลยถูกฟ้องในศาลแล้ว ไม่ใช่ในชั้นสอบสวนค่าให้การผู้ต้องหา ทั้งมาตรา 134 และ 135 ก็มีได้บัญญัติว่าการบันทึกถ้อยคำให้การผู้ต้องหาในชั้นสอบสวนจะต้องให้โอกาสผู้ต้องหาปรึกษากับทนายความก่อน จึงสมบูรณ์รับฟังเป็นพยานหลักฐานอันผู้ต้องหาในการพิจารณาคดีของศาลได้ ดังนั้น ศาลจึงรับ ฟังค่าให้การรับสารภาพของจำเลยในชั้นสอบสวนในความผิดฐานฆ่าผู้อื่นที่ถูกลงอาชญา ได้แม้จำเลยจะไม่มีโอกาสได้ปรึกษากับทนายความก่อน"

อย่างไรก็ดีคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 3632 / 2535

ดังกล่าวมิได้วินิจฉัยไปถึงปัญหาตามมาตรา 7 ทวิ ในส่วนที่จะต้องแจ้งให้ผู้ต้องหา ทราบถึงสิทธิที่จะได้รับการช่วยเหลือจากทนาย ก่อนที่จะทำการบันทึกถ้อยคำของเขา หรือไม่ สำหรับในส่วนของผู้เขียนเห็นว่าตามมาตรา 7 ทวิ นั้น พนักงาน ฝ่ายปกครองหรือตำรวจ หรือพนักงานสอบสวนจะต้องแจ้งให้ผู้ต้องหาทราบถึงสิทธิ ดังกล่าวเสียก่อนที่จะทำการบันทึกค่าให้การของเขา

อนึ่ง กรมตำรวจได้กำหนดแนวทางในการปฏิบัติที่ เกี่ยวกับการรับรองสิทธิของผู้ต้องหาที่จะได้รับการช่วยเหลือจากทนายไว้ดังนี้

1) การแจ้งสิทธิกำหนดให้พนักงานตำรวจ ซึ่งรับมอบตัวผู้ถูกจับ หรือผู้ต้องหาที่มีหน้าที่แจ้งให้ผู้ถูกจับหรือผู้ต้องหาขึ้นทราบบในโอกาสแรกถึงสิทธิในการพบและปรึกษากทนายสองต่อสอง^{๑๔}

2) การขอพบและปรึกษากทนาย มีสาระสำคัญเป็นการกำหนดวิธีการปฏิบัติเกี่ยวกับกรณีที่ผู้ถูกจับหรือผู้ต้องหาขอพบและปรึกษากทนาย เช่น วิธีการร้องขอวิธีการปฏิบัติในการพบทนายสถานที่ในการพบและปรึกษากทนาย เป็นต้น^{๑๕}

กล่าวโดยสรุปแล้ว ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาของไทย ยังไม่ให้ความสำคัญในเรื่องสิทธิของผู้ต้องหาที่จะไม่ให้การเป็นปฏิปักษ์ต่อตนเองและสิทธิที่จะได้รับการช่วยเหลือจากทนายเท่าที่ควร เพราะไม่ได้บัญญัติให้พนักงานสอบสวนต้องแจ้งให้ผู้ต้องหาทราบถึงสิทธิดังกล่าวก่อนที่จะบันทึกคำให้การของเขาและนอกจากนี้ในกรณีที่ผู้ต้องหาอาจไม่สามารถจัดหาทนายของตนเองได้กฎหมายก็ไม่ได้บัญญัติให้พนักงานสอบสวนมีหน้าที่ในการจัดหาทนายให้แก่ผู้ต้องหาดังกล่าวสำหรับแนวทางปฏิบัติในเรื่องการพบและปรึกษากทนายตามที่กรมตำรวจกำหนดขึ้นนั้น ก็เป็นเพียงคำแนะนำวิธีการปฏิบัติซึ่งมิใช่บทบัญญัติกฎหมายจึงอาจเกิดกรณีการฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตามขึ้นได้ ดังนั้น ผู้เขียนเห็นว่าควรแก้ไขปรับปรุงประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความ

^{๑๔} กรมตำรวจ, "คำสั่งที่ 382/2530 เรื่อง การอำนวยการความยุติธรรมในการสอบสวนคดีอาญา", 1 พฤษภาคม 2530; กรมตำรวจ "หนังสือที่ 0610/11611 เรื่อง คำแนะนำแนวทางปฏิบัติในการพบและปรึกษากทนาย การเยี่ยมชมการรักษาพยาบาล และการสืบพยานไว้ก่อนตามพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ 15) พ.ศ. 2527", 21 กันยายน 2527.

^{๑๕} กรมตำรวจ, "หนังสือที่ 0610/11611 เรื่อง คำแนะนำแนวทางปฏิบัติในการพบและปรึกษากทนาย การเยี่ยมชม การรักษาพยาบาลและการสืบพยานไว้ก่อน ตาม พ.ร.บ. แก้ไขเพิ่มเติม ป.วิ.อาญา(ฉบับที่ 15) พ.ศ. 2527", 21 กันยายน 2527

อาญา โดยกำหนดให้พนักงานสอบสวนมีหน้าที่ต้องให้คำเตือนแก่ผู้ต้องหาว่า เขามีสิทธิที่จะไม่ให้การเป็นพยานหลักฐานต่อตนเองและมีสิทธิที่จะได้รับการช่วยเหลือจากทนาย โดยพนักงานสอบสวนจะต้องแจ้งให้ผู้ต้องหาทราบถึงสิทธิดังกล่าวก่อนที่จะเริ่มบันทึกคำให้การของเขา และคำรับสารภาพที่ได้มาโดยผู้ต้องหาไม่ได้รับการเตือนดังกล่าวจะรับฟังเป็นพยานหลักฐานไม่ได้ และในกรณีที่ผู้ต้องหาอาจไม่สามารถจัดหาทนายของตนเองได้ ให้พนักงานสอบสวนมีหน้าที่จัดหาทนายให้ เขาหากเขาต้องการโดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายใด ๆ ทั้งสิ้นตามสภาพการณ์ในปัจจุบันอาจยังไม่สามารถนำหลักการนี้มาใช้ได้โดยสมบูรณ์ เนื่องจากในปัจจุบันประเทศไทยยังมีพื้นที่หลายแห่งที่มีสภาพทุรกันดารหรือด้วยความเจริญจึงอาจจะไม่มีทนายประจำอยู่ในพื้นที่ดังกล่าว ดังนั้นพนักงานสอบสวนอาจจะไม่สามารถจัดหาทนายให้ได้ตามที่ผู้ต้องหาต้องการ หรือถ้าจะจัดหาทนายให้ได้จะต้องใช้เวลาอันทำให้การสอบสวนเป็นไปอย่างช้าช้า และนอกจากนี้ อาจเกิดปัญหากรณีทนายที่พนักงานสอบสวนจัดได้ไม่ให้ความร่วมมือโดยไม่ยอมรับภาระในการช่วยเหลือผู้ต้องหาดังกล่าว

2.2.3 การชี้แนะให้นักพยานหลักฐานกรณีคำรับสารภาพของ

ผู้ต้องหาในคดีอาญา

ตามที่ได้ศึกษาแล้วในข้อ 2.2.2 ถึงลักษณะของคำรับสารภาพในชั้นสอบสวนของผู้ต้องหาคดีอาญา ที่จะรับฟังเป็นพยานหลักฐานในชั้นพิจารณาคดีของศาลได้นั้น จะต้องเป็นคำรับสารภาพที่เกิดจากความสมัครใจของผู้ต้องหา แต่ถึงแม้ว่าผู้ต้องหาจะรับสารภาพชั้นสอบสวนด้วยความสมัครใจก็ตาม ก็มิได้หมายความว่าคำรับสารภาพนั้น จะเป็นเหตุให้ศาลต้องลงโทษจำเลยไปทุกกรณี ทั้งนี้เพราะปัญหาเรื่องการรับฟังพยานบอกเล่า เป็นปัญหาในชั้นรับฟังพยานหลักฐานไม่ใช่ชั้นชี้แนะนักคำพยาน^{๑๑} ในหัวข้อนี้จะศึกษาถึงหลักเกณฑ์และแนวทางในการวินิจฉัยชี้แนะนักพยานหลักฐาน เฉพาะกรณีคำรับสารภาพของผู้ต้องหาในคดีอาญา ดังนี้

^{๑๑} จรัญ ภักดีธนากุล, "บทตัดพยานบอกเล่าในกฎหมายไทย" วารสารกฎหมายจุฬาลงกรณ์, ปีที่ 1 ฉบับที่ 3, 2524, หน้า 9-10.

1. หลักเกณฑ์การชั่งน้ำหนักพยานหลักฐาน

ในคดีอาญา ถือหลักว่าต้องพิสูจน์โดยปราศจากสงสัย (proof beyond reasonable doubt) นั่นคือนักพยานหลักฐานต้องมีน้ำหนักมั่นคงปราศจากข้อสงสัย มิใช่มีลักษณะกำกึ่งที่จะพอฟังลงโทษจำเลยได้หากกรณีเป็นที่สงสัยก็ต้องยกประโยชน์แห่งความสงสัยให้จำเลย^{๑๖} ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาของไทย ได้บัญญัติถึงหลักการดังกล่าวไว้ในส่วนที่ว่าด้วยการชั่งน้ำหนักพยานหลักฐาน ดังนี้

"มาตรา 227 ให้ศาลใช้ดุลพินิจวินิจฉัยชั่งน้ำหนักพยานหลักฐานทั้งปวง อย่าพิพากษาลงโทษจนกว่าจะแน่ใจว่ามีการกระทำผิดจริงและจำเลยเป็นผู้กระทำผิดนั้น

เมื่อมีความสงสัยตามสมควรว่าจำเลย ได้กระทำผิดหรือไม่ให้ยกประโยชน์แห่งความสงสัยนั้นให้จำเลย"

จากหลักกฎหมายดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า ในการวินิจฉัยชั่งน้ำหนักพยานหลักฐานนั้น กฎหมายบัญญัติให้เป็นดุลพินิจของศาล ดังนั้น จึงเป็นการยากที่จะกำหนดหลักเกณฑ์ในการชั่งน้ำหนัก พยานหลักฐานให้เป็นแนวทางที่ชัดเจนแน่นอน ทั้งนี้ เพราะผู้พิพากษาแต่ละท่านอาจมีดุลพินิจในการวินิจฉัยชั่งน้ำหนักพยานหลักฐานที่แตกต่างกัน

^{๑๖} จรัญ ภักดีชนากุล , "บทตัดพยานบอกเล่าในกฎหมายไทย" วารสารกฎหมายจุฬาลงกรณ์ , ปีที่ 1 ฉบับที่ 3 , 2524 , หน้า 9 - 10

^{๑๗} สุพิศ ปราณีตพลกรัง , หลักการวินิจฉัยข้อเท็จจริงและชั่งน้ำหนักพยานหลักฐาน, (กรุงเทพมหานคร : บริษัทประยูรวงศ์ จำกัด, 2533), หน้า 82.

นักกฎหมายบางท่านมีความเห็นว่า เมื่อการพิจารณาพิพากษาในคดีอาญาตกแก่โจทก์เสมอไปแล้วการซึ่งนำหลักพยานหลักฐานในคดีอาญาโดยทั่วๆ ไปจึงอยู่ที่การพิจารณาพยานหลักฐานโจทก์ว่า พยานหลักฐานโจทก์ดังกล่าวมีน้ำหนักฟังได้เพียงใดหรือไม่ โดยศาลแทบจะมิได้หยิบยกพยานจำเลยขึ้นวินิจฉัยเลยการวินิจฉัยคดีอาญาจึงเรียกไม่ได้สนิทปากว่าเป็นการซึ่งนำหลักพยานหลักฐานวันแต่จำเลยให้การพัวพันเข้ามา เช่นคดีประทุษร้ายร่างกายหรือชีวิตซึ่งจำเลยให้การว่ากระทำเพื่อป้องกันตัว หรือคดีความผิดทางเพศซึ่งจำเลยให้การว่าผู้เสียหายยินยอม ซึ่งกรณีดังกล่าวศาลจำต้องใช้วิธีซึ่งนำหลักพยานหลักฐานทั้งสองฝ่ายว่าพยานหลักฐานฝ่ายใดมีเหตุผลและน้ำหนักน่าเชื่อถือยิ่งกว่ากัน^{๑๘}

ศาสตราจารย์ประพนธ์ ศาคะมาน ได้กล่าวถึงหลักเกณฑ์การซึ่งนำหลักพยานหลักฐานในคดีอาญาไว้อย่างน่าสนใจ ดังนี้^{๑๙}

1. ถ้าพยานโจทก์ดี พยานจำเลยไม่ดี ลงโทษได้
2. ถ้าพยานโจทก์ไม่ดี พยานจำเลยไม่ดี ยกฟ้อง
3. ถ้าพยานโจทก์ดี พยานจำเลยดี ต้องดูพยานจำเลยหักล้างพยานโจทก์ได้หรือไม่หากหักล้างไม่ได้ก็ลงโทษได้ แต่หากหักล้างได้ก็ลงโทษไม่ได้

ศูนย์วิทยุทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

^{๑๘} มาโนช จรมาศ, "การซึ่งนำหลักพยานหลักฐาน" บทบัญญัติ, (เล่ม 33 ตอน 2 , 2519) : 196.

^{๑๙} ประพนธ์ ศาคะมาน, "การซึ่งนำหลักพยานหลักฐาน", บทบัญญัติ 26, (ธันวาคม 2512), : 870

สุพิศ ปราณีตพลกรัง ได้กล่าวไว้ว่าแนวคำพิพากษาศาลฎีกานั้น เป็นบรรทัดฐานอย่างดีที่จะยึดถือเป็นแนวทางในการชี้ว่าพนักงานหลักฐานว่าพยานหลักฐานเพียงพอหรือไม่ใครควรจะเป็นฝ่ายชนะคดี¹⁰⁰

ในหมายเหตุท้ายคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 2213/2530 โดย ไพโรจน์ วายุภาค ได้กล่าวว่า การชี้ว่าพนักงานหลักฐานที่โจทก์นำสืบมาเพียงพอที่จะฟังลงโทษจำเลยได้หรือไม่ เป็นเรื่องดุลยพินิจของศาลประการหนึ่งอันเป็นปัญหาข้อเท็จจริง มิใช่ปัญหาข้อกฎหมาย สำหรับปัญหาข้อกฎหมายนั้นมีหลักฐานที่แน่นอนตามที่ตัวบทกฎหมายต่างๆได้บัญญัติไว้ ซึ่งผู้พิพากษาจะนำมาใช้เป็นเหตุผลอ้างอิงในการพิพากษาได้ทั้งต้องอ้างตามนั้นโดยจะนำเหตุผลอื่นนอกเหนือจากกฎหมายมาใช้หาได้ไม่ แต่สำหรับปัญหาข้อเท็จจริงดังกล่าวนี้ ไม่มีเหตุผลอันใดแน่นอน หรือที่จะรู้ได้ว่ามีอย่างไรอยู่ที่ไหน ที่จะนำมาใช้อ้างอิงในการวินิจฉัยชี้ว่าพนักงานหลักฐานว่ามีน้ำหนักให้เชื่อฟังลงโทษจำเลยได้หรือไม่ ข้ออ้างใดจะมีน้ำหนักดีหรือไม่นั้น จึงอาจจะกล่าวได้แต่เพียงว่าต้องพิจารณาจากสามัญสำนึกของวิญญูชน ซึ่งถ้าเห็นด้วยกับข้ออ้างให้ยกมาสนับสนุนการชี้ว่าพนักงานหลักฐานนั้นว่าชอบด้วยเหตุและผลแล้วย่อมเป็นคำวินิจฉัยที่ดี ทั้งนี้อาจศึกษาได้จากแบบอย่างในคำพิพากษาศาลฎีกาที่ได้ยกข้ออ้างอันเป็นเหตุผลใช้กันมาบ้างแล้ว และใช้อย่างเสมอเพียงใดอันจะพอเป็นแนวทางในการที่จะใช้อ้างอิงต่อไปได้¹⁰¹

¹⁰⁰ สุพิศ ปราณีตพลกรัง, หลักการวินิจฉัยข้อเท็จจริงและชี้ว่าพนักงานหลักฐาน, หน้า 83.

¹⁰¹ สำนักงานส่งเสริมตุลาการ กระทรวงยุติธรรม, คำพิพากษาศาลฎีกา พ.ศ. 2530 8, (กรุงเทพฯ:บริษัทสมมติการพิมพ์ จำกัด, 2530), หน้า

จากความเห็นของนักกฎหมายดังกล่าวข้างต้น แสดงให้เห็นว่านักกฎหมายแต่ละท่านต่างก็มีแนวทางที่ยึดถือเป็นหลักในการวินิจฉัยซึ่งนำหลักพยานหลักฐานที่แตกต่างกันออกไป ทั้งนี้เพราะการซึ่งนำหลักพยานหลักฐาน เป็นเรื่องของ การใช้ดุลพินิจในการวินิจฉัยข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นในแต่ละคดีที่มีความแตกต่างกันออกไป ดังนั้นจึงไม่สามารถจะกำหนดแนวทางในการวินิจฉัยซึ่งนำหลักพยานหลักฐานให้เป็นหลักการที่ถาวรได้ อย่างไรก็ตามการพิจารณาพิพากษาคดีไม่ว่าจะเป็นคดีแพ่งหรือคดีอาญาในทางปฏิบัติศาลจะยึดถือหลักในการวินิจฉัย ตามแนวทางคำพิพากษาของศาลฎีกาที่ได้เคยพิจารณาวินิจฉัยไว้ในแต่ละเรื่อง เป็นแบบอย่างในการวินิจฉัยสำหรับในการซึ่งนำหลักพยานหลักฐานก็เช่นเดียวกันศาลก็จะถือ ตามคำพิพากษาศาลฎีกาในเรื่องก่อนๆเป็นแนวทางในการวินิจฉัย ดังนั้นในการศึกษาเกี่ยวกับการซึ่งนำหลักพยานหลักฐานกรณีค่าให้การรับสารภาพของผู้ต้องหาคดีอาญานั้นย่อมสามารถกระทำได้โดยการศึกษาวิเคราะห์จากแนวทางคำพิพากษาของศาลฎีกาที่ได้วินิจฉัยเป็นบรรทัดฐานไว้แล้ว ดังจะได้กล่าวในหัวข้อต่อไป

2. แนวคำพิพากษาศาลฎีกากรณีค่าให้การรับสารภาพชั้นสอบสวน

ในคดีอาญา กรณีที่จำเลยให้การรับสารภาพในชั้นสอบสวนและพนักงานสอบสวนได้บันทึกค่าให้การรับสารภาพชั้นสอบสวนของจำเลยไว้ แต่เมื่อมาถึงชั้นพิจารณาของศาล จำเลยกลับให้การปฏิเสธและโจทก์ไม่สามารถนำประจักษ์พยานมาเบิกความต่อศาลได้ คงมีแต่ค่าให้การรับสารภาพชั้นสอบสวนของจำเลยมายื่นต่อศาล ศาลฎีกาได้พิพากษาเป็นบรรทัดฐานตลอดมาว่า หากมีพยานแวดล้อมกรณีอื่น ๆ ที่สนับสนุนว่าค่าให้การรับสารภาพชั้นสอบสวนของจำเลยรับฟังได้ โดยปราศจากข้อสงสัยว่าจำเลยกระทำผิดจริงแล้วศาลก็รับฟังค่าให้การรับสารภาพชั้นสอบสวนของจำเลยประกอบพยานแวดล้อมกรณีอื่น ๆ นั้น ลงโทษจำเลยได้ เช่น คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 121/2530, 4550/2528, 2015/1519, 1559/2508¹⁰²

¹⁰² กระทรวงยุติธรรม, สำนักงานส่งเสริมตุลาการ, คำพิพากษาศาลฎีกา พ.ศ. 2532 เล่มที่ 2, (กรุงเทพมหานคร : ห้างหุ้นส่วนจำกัด เจ เอ็น ที, 2532), หน้า 58.

ดังนั้น คำให้การรับสารภาพชั้นสอบสวนของจำเลยจึงเป็นพยานหลักฐานประเภทหนึ่งซึ่งโจทก์สามารถนำมาพิสูจน์ความผิดของจำเลยได้ ปัญหาที่ต้องพิจารณาจึงเน้นหนักอยู่ที่เรื่องของน้ำหนักคำพยานประเภทนี้ ซึ่งตามแนววินิจฉัยของศาลฎีกาพอจะวางแนวเป็นหลักได้ดังนี้¹⁰³

1) น้ำหนักคำรับสารภาพของจำเลยในชั้นสอบสวนนั้น ก็เหมือนกับคำให้การของพยานในชั้นสอบสวน กล่าวคือถือว่ามีน้ำหนักน้อย ใช้ประกอบพยานหลักฐานอื่นเท่านั้น ทั้งนี้ก็เป็นไปตามหลักมาตรฐานการพิสูจน์ในคดีอาญาที่ว่าโจทก์จะต้องพิสูจน์โดยปราศจากสงสัยว่าจำเลยเป็นผู้กระทำผิด จะอาศัยเพียงคำให้การรับสารภาพเป็นพยานหลักฐานที่เป็นหลักให้รับฟังว่าจำเลยกระทำผิดยังไม่ได้ทั้งคำรับสารภาพของจำเลยในชั้นสอบสวนก็ถือว่าเป็นพยานบอกเล่าด้วย

2) การรับฟังคำรับสารภาพชั้นสอบสวน ซึ่งจำเลยปฏิเสธชั้นศาล เพื่อนำมาลงโทษจำเลยนั้น โจทก์ต้องมีพยานหลักฐานยืนยันว่าจำเลยกระทำผิดจริง และพยานประกอบนั้นต้องมีค่าของเจ้าหน้าที่ตำรวจผู้สอบสวนคำรับนั้นเอง

3) เนื่องจากคำรับสารภาพของจำเลยในชั้นสอบสวน เป็นเพียงพยานประกอบ ดังนั้น โจทก์ต้องมีพยานหลักฐานอื่นที่มีน้ำหนักเป็นหลัก แล้วนำคำรับสารภาพในชั้นสอบสวนประกอบเข้าไป พยานหลักฐานโจทก์จึงจะมีน้ำหนักฟังลงโทษจำเลยได้

¹⁰³ เรื่องเดียวกัน, หน้า 48 - 50.

ตัวอย่างคำพิพากษาศาลฎีกากรณีคำรับสารภาพชั้นสอบสวนมีดังนี้

กรณีศาลไม่ลงโทษจำเลย

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 901/2482 จำเลยให้การรับสารภาพในชั้นสอบสวนแต่มาชั้นพิจารณาให้การปฏิเสธ ไม่ถือว่าจำเลยให้การรับสารภาพตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาตรา 176

ในคดีอุกฉกรรจ์แม้จำเลยให้การรับสารภาพ ชั้นพิจารณาศาลยังต้องฟังพยานโจทก์จนกว่าจะพอใจว่าจำเลยได้กระทำความผิดเมื่อพยานโจทก์ไม่มีน้ำหนักน่าเชื่อถือถือว่าโจทก์นำสืบให้เป็นที่พอใจศาลว่า จำเลยกระทำความผิดไม่ได้

การที่จะต้องสืบพยานประกอบคำให้การรับสารภาพนั้น ต้องไม่ใช่ส่วนหนึ่งของคำรับสารภาพนั่นเอง

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1162/2514 คำรับชั้นสอบสวนของจำเลยที่ไม่ปฏิเสธชั้นศาล ตามปกติจะรับฟังมาลงโทษจำเลยมิได้ แต่รับฟังประกอบพยานในชั้นศาลได้ แต่พยานในชั้นศาลจะต้องมิใช่เพียงคำตำรวจผู้สอบสวนคำรับนั้นเท่านั้น

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 3578/2526 วินิจฉัยว่า โจทก์คงมีแต่พนักงานสอบสวนผู้สอบสวนคำให้การจำเลยมาเบิกความประกอบคำให้การรับสารภาพในชั้นสอบสวนของจำเลย โดยไม่มีพยานหลักฐานอื่นมาสืบประกอบคำรับสารภาพดังกล่าวเมื่อจำเลยให้การปฏิเสธในชั้นพิจารณา และนำสืบปฏิเสธว่าคำรับดังกล่าวพนักงานสอบสวนได้มาโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย ดังนี้ พยานโจทก์ยังไม่พอให้รับฟังลงโทษจำเลย

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 4592/2528 แม้โจทก์จะมีพนักงานสอบสวน 2 ปาก เบิกความประกอบบันทึกการจับกุม บันทึกการทำแผนประทุษกรรม บันทึกการยึดของกลาง และคำให้การของจำเลยทั้งสามในชั้นสอบสวน ว่าจำเลยทั้งสามให้การรับสารภาพทั้งในชั้นจับกุมและชั้นสอบสวนกับแสดงท่าทางในขณะกระทำผิดและนำชี้ที่เกิดเหตุและจำเลยที่ 1 นำไปยึดอาวุธปืนพร้อมด้วยปลอกกระสุนปืนกับรับว่าเป็นอาวุธปืนที่ใช้ยิงผู้เสียหายก็ตาม แต่เมื่อคำเบิกความของประจักษ์พยานโจทก์และพยานโจทก์คนอื่น ๆ ฟังไม่ได้ว่าจำเลยทั้งสามกระทำความผิดตามฟ้อง และในชั้นพิจารณาจำเลยทั้งสามให้การปฏิเสธโดยอ้างว่าลงชื่อในเอกสารต่าง ๆ โดยไม่ทราบข้อความแล้ว พยานโจทก์จึงยังไม่พอให้รับฟังลงโทษจำเลยได้

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 3085/2531 โจทก์มีหน้าที่นำพยานหลักฐาน มาสืบรับฟังได้โดยปราศจากข้อสงสัยจำเลยกระทำความผิดตามฟ้อง โจทก์ไม่สามารถนำผู้เสียหายซึ่งเป็นประจักษ์พยานมาเบิกความต่อศาลและต่อหน้าจำเลย จำเลยย่อมไม่มีโอกาสถามค้านเพื่อให้ข้อเท็จจริงเป็นที่กระจ่างชัดแก่ศาลได้ ล่าฟังแต่คำให้การชั้นสอบสวนผู้เสียหายไม่อาจรับฟังลงโทษจำเลยได้

สำหรับคำรับสารภาพของจำเลยในชั้นจับกุม และชั้นสอบสวน รวมทั้งบันทึกการนำชี้ที่เกิดเหตุประกอบคำรับสารภาพและถ่ายภาพเท่านั้นเมื่อจำเลยต่อสู้ว่าถูกขู่ คุกคามและให้การรับสารภาพเพราะกลัว ดังนี้ไม่พอฟังลงโทษจำเลยได้

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 4499/2531 พยานโจทก์ที่เป็นพนักงานงานตำรวจที่อ้างว่าจำเลยที่ 1 เป็นผู้จ้างวานใช้ให้ฆ่าผู้ตายก็เพียงแต่สืบส่วนทราบมาเท่านั้น การสืบส่วนจับกุมก็ปรากฏว่านอกจากจำเลยทั้งสองแล้ว ยังได้จับ ส. มาด้วยอันแสดงถึงความไม่แน่นอนแม้แต่บันทึกการจับกุมก็ปรากฏรายชื่อนายตำรวจชั้นผู้ใหญ่และนายตำรวจชั้นประทวนรวมกันถึง 23 คน ซึ่งไม่ปรากฏจากคำเบิกความของพยานเลย การสืบส่วนและการจับกุมดังกล่าวจึงเชื่อถือไม่ได้ และทำให้คำรับชั้นจับกุมของจำเลยที่ 1 ซึ่งจำเลยที่ 1 นำสืบโต้แย้งอยู่ว่าลงชื่อให้เพราะกลัวถูกทำร้ายไม่มีน้ำหนักไปด้วยด้วยกัน พยานหลักฐานของโจทก์รับฟังไม่ได้ว่าจำเลยที่ 1 ได้กระทำความผิดตามฟ้อง

ลำพังแต่เพียงคำรับขึ้นจับกุมและขึ้นสอบสวนของจำเลยที่ 2 ซึ่งจำเลยที่ 2 ก็นำสืบโต้แย้งอยู่มิได้ให้การด้วยความสมัครใจ ไม่เพียงพอที่จะรับฟังลงโทษจำเลยที่ 2 ฐานฆ่าผู้อื่นได้

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 196/2533 ผู้เสียหายนำความไปแจ้งต่อเจ้าพนักงานให้ดำเนินคดีแก่จำเลยทั้งสองก็เพราะสงสัยว่า จำเลยทั้งสองจะเป็นคนร้าย ดังนั้น การที่ลูกจ้างของผู้เสียหายให้การต่อพนักงานสอบสวนภายหลังจากนั้นว่าจำเลยทั้งสองเป็นคนร้ายจึงมีน้ำหนักน้อยและเมื่อลูกจ้างคนหนึ่งของผู้เสียหายกลับมาเบิกความในชั้นพิจารณาว่าไม่เคยเห็นจำเลยทั้งสองเป็นคนร้ายแต่อย่างใดส่วนลูกจ้างอีกคนหนึ่งกลับว่าที่จำเลยทั้งสองเป็นคนร้ายเพราะจำเลยทั้งสองได้บอกให้ทราบเช่นกัน คำของประจักษ์พยานทั้งสองของโจทก์จึงไม่อยู่กับร่องกับรอยรับฟังเป็นความจริงไม่ได้

คำรับสารภาพของจำเลยทั้งสองในชั้นสอบสวน แต่ให้การปฏิเสธในชั้นศาลและอ้างว่าให้การรับสารภาพเช่นนั้นเพราะถูกขู่ ็เชิญทำร้ายไม่พอรับฟังลงโทษจำเลยได้

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 2182/2533 โจทก์มีพยานปากเดียวเบิกความว่าพบรถจักรยานยนต์ของกลางจอดอยู่บริเวณหน้าบ้านจำเลยจึงยึดไปตรวจสอบเมื่อตรวจสอบแล้วพบว่า เป็นรถจักรยานยนต์ของผู้เสียหายที่ถูกคนร้ายลักไปวันรุ่งขึ้นพยานไปสอบถามจำเลย จำเลยรับว่าซื้อรถจักรยานยนต์ของกลางมาจากนาย จ. เมื่อพยานแจ้งข้อหาแก่จำเลย จำเลยก็ให้การรับสารภาพฐานรับของโจร แต่พยานโจทก์ดังกล่าวเบิกความตอบคำถามค้านว่าในวันยึดรถจักรยานยนต์ของกลางไปตรวจสอบ พยานไม่ได้สอบถามจำเลยว่ารถจักรยานยนต์ของกลางเป็นของใคร และจำเลยก็ไม่คัดค้านหรือโต้แย้งว่ารถจักรยานยนต์ของกลางเป็นของจำเลย คำเบิกความของพยานโจทก์ขัดต่อเหตุผลมีพิรุธ ส่วนคำให้การรับสารภาพของจำเลยในชั้นสอบสวน จำเลยก็ต่อสู้ว่าไม่ได้ให้การด้วยความสมัครใจ พยานหลักฐานของโจทก์จึงยังเป็นที่ยสงสัยว่าจำเลยรับซื้อรถจักรยานยนต์ของกลางไว้จากนาย จ. หรือไม่ ต้องยกประโยชน์แห่งความสงสัยให้แก่จำเลย

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 93/2534 ประจักษ์พยานโจทก์ทั้งสองปากเบิกความเป็นพิรุช ชัดต่อเหตุผล เมื่อจับจำเลยได้แล้วพนักงานสอบสวนก็มิได้จัดให้พยานชี้ตัวยืนยัน นอกจากนี้โจทก์คงมีเพียงคำรับสารภาพของจำเลยในชั้นสอบสวน โดยไม่มีพยานเหตุผลแวดล้อมอื่น ๆ ประกอบให้เห็นว่าจำเลยเป็นคนร้ายทั้งคำให้การชั้นสอบสวนดังกล่าวก็ยังมีข้อโต้แย้งของจำเลยว่าไม่ได้ให้การด้วยความสมัครใจ พยานหลักฐานของโจทก์จึงไม่มีน้ำหนักมั่นคงพอที่จะรับฟังลงโทษจำเลยได้

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 2963/2535 พยานหลักฐานโจทก์มีข้อแตกต่างขัดแย้งกันหลายประการและเป็นคำขัดท้อของผู้ร่วมกระทำผิดด้วยกันอีกทั้งยังฟังไม่ได้ว่าจำเลยที่ 2 ให้การรับสารภาพในชั้นสอบสวนด้วยความสมัครใจ จึงไม่มีน้ำหนักเพียงพอให้รับฟังลงโทษจำเลยที่ 2 ฐานจ้างวานฆ่าผู้ตายโดยไตร่ตรองไว้ก่อนได้ และเมื่อพยานหลักฐานของโจทก์ฟังไม่ได้ว่าจำเลยที่ 2 กระทำความผิดฐานจ้างวานฆ่าผู้ตายไว้ก่อน ศาลฎีกามีอำนาจยกฟ้องโจทก์ในความผิดฐานมีอาวุธปืน และฐานพาอาวุธของจำเลยที่ 2 ได้ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 185 วรรคแรก เพราะเป็นข้อเท็จจริงอันเกี่ยวพันกัน

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 345/2536 โจทก์ไม่มีพยานหลักฐานใดที่แสดงว่าจำเลยที่ 2 ได้ร่วมกระทำผิดกับจำเลยที่ 1 คงมีแต่คำให้การรับสารภาพของจำเลยที่ 1 และที่ 2 ในชั้นจับกุมและชั้นสอบสวน ซึ่งเป็นเพียงพยานบอกเล่า มีน้ำหนักน้อย และจำเลยที่ 2 ยังนำสืบปฏิเสธว่าคำรับดังกล่าวเกิดจากการถูกบังคับขู่เข็ญ จึงไม่อาจนำมาฟังลงโทษจำเลยที่ 2 ได้ ส่วนคำให้การของจำเลยที่ 1 ในชั้นสอบสวนว่าจำเลยที่ 2 ได้ร่วมกระทำผิดด้วยนั้น เป็นคำให้การขัดท้อของผู้ต้องหาด้วยกัน และไม่สอดคล้องกับคำให้การชั้นสอบสวนของจำเลยที่ 3 ซึ่งมีได้ให้การพาดพิงถึงจำเลยที่ 2 โจทก์จึงจะอาศัยคำให้การขัดท้อดังกล่าวมาใช้ยื่นเพื่อลงโทษจำเลยที่ 2 หาได้ไม่

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 758/2536 โจทก์มี ส. เป็นพยานเพียงคนเดียวที่อ้างว่ารู้เห็นการกระทำของจำเลยแต่โจทก์ไม่ได้ตัว ส. มาเบิกความมีแต่บันทึกค่าให้การขึ้นสอบสวน แต่จากค่าให้การขึ้นสอบสวนปรากฏว่า หลังจาก ส. เห็นเหตุการณ์แล้วก็ได้เล่าให้ใครฟังจนวันที่ 9 เดือนเดียวกันทราบว่ามีการพบศพผู้ตาย จึงไปเล่าให้ พ. ผู้ใหญ่บ้านฟัง พ. พาไปให้การต่อพนักงานสอบสวนในวันรุ่งขึ้น โจทก์ก็มีได้ถาม พ. ให้ปรากฏว่า พ. รับฟังมาจาก ส. และพา ส. ไปให้การต่อพนักงานสอบสวนจริงค่าให้การขึ้นสอบสวนของ ส. เป็นพยานบอกเล่าจำเลยไม่มีโอกาสถามค้านทำให้มีน้ำหนักน้อยไม่น่าเชื่อถือ โจทก์จึงเหลือแต่ค่าให้การรับสารภาพในชั้นสอบสวนของจำเลยทั้งสอง ซึ่งจำเลยทั้งสองโต้แย้งว่าเป็นค่าให้การที่ได้มาโดยมิชอบและไม้ของกลางที่พนักงานสอบสวนเบิกความว่าขณะนำซีที่เกิดเหตุจำเลยที่ 1 นำมามอบให้และบอกว่าเป็นไม้ที่ใช้ตีผู้ตาย แต่ไม่ปรากฏว่าไม้ของกลางมีร่องรอยที่ชี้ว่าใช้ตีผู้ตายมาแล้ว พยานหลักฐานของโจทก์ยังไม่พอฟังว่าจำเลยทั้งสองร่วมกันฆ่าผู้ตาย

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 762/2536 โจทก์ไม่มีพยานอื่นมาสืบสนับสนุนให้เห็นว่าจำเลยที่ 6 ได้สนับสนุนจำเลยที่ 1 ถึงที่ 5 ปล้นทรัพย์อย่างไร คงมีแต่บันทึกค่าให้การขึ้นสอบสวนของจำเลยที่ 1 ถึงที่ 5 และค่าให้การขึ้นสอบสวนของจำเลยที่ 6 ว่าก่อนเกิดเหตุจำเลยทั้งหมดได้ร่วมกันวางแผนที่จะปล้นทรัพย์ผู้เสียหายให้การของจำเลยที่ 1 ถึงที่ 5 ที่ให้การถึงจำเลยที่ 6 เป็นคำชี้ชัดทอดผู้ต้องหาด้วยกันเอง ล่าฟังเพียงค่าให้การขึ้นสอบสวนจึงมีน้ำหนักน้อย ไม่สามารถฟังลงโทษจำเลยที่ 6 ได้

ข้อวิเคราะหฺ์ของผู้เขียน

นอกจากหลักเกณฑ์ตามแนวคำพิพากษาศาลฎีกาทั้งสามประการดังกล่าวแล้ว จากการใช้วิเคราะหฺ์คำพิพากษาศาลฎีกาตามตัวอย่างที่ยกมาข้างต้นโดยละเอียดพบว่า มีข้อพิจารณาที่สำคัญประการหนึ่งได้แก่ข้อพิจารณาในด้านความบริสุทธิ์ของการได้มาซึ่งค่าให้การรับสารภาพในชั้นสอบสวนของจำเลยกล่าวคือ เป็นค่าให้

การด้วยความสมัครใจโดยแท้จริงหรือไม่ ซึ่งตามตัวอย่างคำพิพากษาศาลฎีกาดังกล่าว เมื่อจำเลยต่อสู้ว่าคำรับสารภาพชั้นสอบสวนไม่ได้เกิดขึ้นจากความสมัครใจในขณะที่ โจทก์ก็ไม่สามารถนำสืบให้เห็นได้ว่าคำรับสารภาพของจำเลยในชั้นสอบสวนนั้น เป็น คำให้การด้วยความสมัครใจและตามความสัตย์จริง ดังนั้นผลที่เกิดขึ้นคือศาลจะ พิพากษายกฟ้องโดยให้เหตุผลว่าพยานโจทก์ยังไม่พอให้รับฟังลงโทษจำเลย

จากข้อวิเคราะห์ดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าคำให้การรับสารภาพ ของผู้ต้องหาในชั้นสอบสวนเมื่อใช้อ้างเป็นพยานหลักฐานในชั้นพิจารณาของศาลแล้ว ยังมีจุดอ่อนที่สำคัญในกรณีที่จำเลยสามารถต่อสู้ได้โดยง่าย ว่าคำรับสารภาพนั้นเป็น คำให้การที่ได้มาโดยมิชอบหรือโดยไม่สมัครใจ ทั้งนี้ เนื่องจากว่าไม่มีพยานหลักฐาน อื่นใดที่จะยืนยัน หรือแสดงให้ศาลเชื่อได้ว่าคำรับสารภาพในชั้นสอบสวนนั้นเป็นคำให้ การที่เกิดขึ้นด้วยความสมัครใจโดยแท้จริงและเป็นไปตามความสัตย์จริง และโดยเหตุ ที่จำเลยยกข้อต่อสู้ในเรื่องความสมัครใจดังกล่าวผลที่ตามมาคือไม่ว่าคำรับสารภาพ ในชั้นสอบสวนจะต้องเสียไปโดยถือว่าเป็นพยานหลักฐานที่รับฟังไม่ได้ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 226 หรือไม่ก็ตาม แต่ในด้านของน้ำหนัก ความน่าเชื่อถือของคำรับสารภาพนั้นจะต้องเสียไปอย่างแน่นอน

อย่างไรก็ตาม จากที่ได้ศึกษาแนวทางการวินิจฉัยของศาลฎีกา พบว่ามีคำพิพากษาศาลฎีกาหลายเรื่องที่พิพากษาลงโทษ โดยเชื่อว่าจำเลยรับสารภาพ ในชั้นสอบสวนโดยสมัครใจและตามความสัตย์จริงแม้ว่าจำเลยจะต่อสู้ว่าคำให้การรับ สารภาพในชั้นสอบสวนเป็นคำให้การที่ไม่ได้เกิดจากความสมัครใจ หรือได้มาโดยมิ ชอบก็ตาม ดังตัวอย่างคำพิพากษาศาลฎีกาดังต่อไปนี้

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1172/2510 คำให้การรับสารภาพของจำเลยในชั้นสอบสวน อาจใช้ยืนยันจำเลยในชั้นพิจารณาของศาลได้ หากมีพยานหลักฐานประกอบฟังได้ว่า จำเลยให้การรับสารภาพโดยสมัครใจและตามความสัตย์จริง

คดีอาญาเรื่องฆ่าผู้อื่นโดยเจตนา จำเลยให้การปฏิเสธชั้นศาล
 โจทก์ไม่มีประจักษ์พยาน แต่มีคำให้การของจำเลยในชั้นสอบสวนรับว่าจำเลยเป็น
 คนยิงผู้ตาย โดยกล่าวถึงความสัมพันธ์ระหว่างผู้ร่วมกระทำความผิด พฤติการณ์ใน
 การกระทำความผิดตั้งแต่ต้นจนจบโดยละเอียด และมีผู้กำกับการตำรวจกับพนักงาน
 งานสอบสวนมาเบิกความรับรองว่าจำเลยให้การโดยสมัครใจ ได้พาไปชี้ที่เกิดเหตุ
 และถ่ายภาพไว้ด้วย นอกจากนี้จะบันทึกคำให้การรับสารภาพของจำเลยไว้เป็นหนังสือ
 แล้วยังได้บันทึกเสียงคำรับสารภาพของจำเลยมาเปิดให้ศาลฟังด้วย นอกจากนี้โจทก์
 ยังมีพยานบุคคลประกอบอีกว่าได้พบเห็นจำเลยในเวลาก่อนเกิดเหตุและภายหลังเกิด
 เหตุ ณ บริเวณใกล้เคียงกับสถานที่เกิดเหตุ ดังนี้ศาลรับฟังคำรับสารภาพชั้นสอบสวน
 ของจำเลยประกอบกับพยานแวดล้อมเหล่านี้ลงโทษจำเลยได้ แม้โจทก์จะไม่มีประ
 จักษ์พยานก็ตาม

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 2001/2514 วินิจฉัยว่า คำเบิกความของผู้
 ที่ร่วมกระทำผิดด้วยกันที่พนักงานสอบสวนกันไว้เป็นพยานนั้น มีน้ำหนักน้อย ถ้ามี
 พยานประกอบ ก็รับฟังลงโทษจำเลยได้ และว่า คำเบิกความของพยานโจทก์ผู้
 ร่วมกระทำผิดกับจำเลยประกอบกับคำรับสารภาพของจำเลยในชั้นสอบสวน และการ
 การที่จำเลยนำชี้ที่เกิดเหตุประกอบคำรับสารภาพชั้นสอบสวน รับฟังลงโทษจำเลย
 ฐานปล้นทรัพย์ได้

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 901/2526 จำเลยถือปืนเล่นเพื่อนรำแล้วปืน
 ลั่น ผู้ตายซึ่งเป็นผู้ใหญ่บ้านแย่งปืนไป ว่ากล่าวสั่งสอนแล้วคืนปืนให้ ต่อมาผู้ตายถูกยิง
 จำเลยเข้ามอบตัวมอบปืน คำให้การชั้นสอบสวนซึ่งกระทำในวันเกิดเหตุมีรายละเอียด
 เกี่ยวกับความเคืองแค้นที่จำเลยมีต่อผู้ตายมาก่อน เชื่อว่าให้การโดยสมัครใจ
 และการชี้ที่เกิดเหตุประกอบคำรับสารภาพไม่มีเหตุที่จะสงสัยว่ากระทำโดยถูกบังคับ
 ฉะนั้นแม้โจทก์ไม่มีประจักษ์พยาน และจำเลยให้การปฏิเสธชั้นศาล คดีก็ฟังลง
 โทษจำเลยตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 288 ได้

คำพิพากษาฎีกาที่ 1200/2530 พยานโจทก์มีเพียงเจ้าหน้าที่ตำรวจ ผู้จับกุมจำเลยและพนักงานสอบสวนมาเบิกความประกอบคำรับสารภาพของจำเลยในชั้นจับกุมและสอบสวน แต่จำเลยก็ไม่ได้อ้างตัวเองเป็นพยานปฏิเสธคำรับสารภาพดังกล่าว ทั้งยังนำชี้ที่เกิดเหตุ แสดงจุดที่ใช้เป็นช่องทางเข้าบ้านผู้เสียหาย งดพาบ้านเข้าไปลักทรัพย์ ช่องทางเอาทรัพย์ออกจากบ้านผู้เสียหาย จุดที่ถอดชุดผู้ทรมานทิ้งไว้ตลอดจนช่องทางที่ออกจากบ้านผู้เสียหายตรงกับร่องรอยของคนร้ายดังนี้ เชื่อได้ว่าจำเลยรับสารภาพในชั้นจับกุมและสอบสวนตามความสัตย์จริง บุคคลอื่น ๆ ที่มาเป็นพยานให้จำเลยนั้นไม่มีบุคคลใดรู้เรื่องของจำเลยดีกว่าตัวจำเลยเอง เชื่อว่าจำเลยกระทำความผิดตามฟ้อง

คำพิพากษาฎีกาที่ 1346/2530 โจทก์ไม่มีประจักษ์พยานเห็นเหตุการณ์ขณะที่จำเลยข่มขืนและฆ่าเด็กหญิง พ. แต่โจทก์มีพยานมาเบิกความว่าเห็นชายคนหนึ่งไล่เด็กผู้หญิงพยานจำไม่ได้ว่าเป็นใครเพราะยืนดูอยู่ห่าง ปรากฏว่าเวลาที่พยานเห็นเหตุการณ์นั้นตรงกับเวลาที่เกิดเหตุ และหลังเกิดเหตุเล็กน้อยพยานได้พบจำเลยอยู่ตรงบริเวณใกล้กับที่พบศพเด็กหญิง พ. จำเลยสวมเสื้อผ้าเช่นเดียวกับเสื้อผ้าของชายที่วิ่งไล่เด็กผู้หญิง ทั้งพฤติการณ์ของชายและเด็กผู้หญิงที่พยานเห็นนั้นก็ตรงกับข้อเท็จจริงตามคำรับสารภาพของจำเลย ประกอบกับได้ความว่าการทำแผนประทุษกรรมประกอบคำรับสารภาพของจำเลยนั้น เจ้าหน้าที่ตำรวจต้องคอยถามจำเลยทุกขั้นตอนและบางครั้งเมื่อผู้แสดงแทนผู้ตายทำไม่ถูก จำเลยก็บอกให้ทำใหม่ให้ถูกต้อง ซึ่งเป็นเหตุผลแสดงว่าจำเลยได้ให้การรับสารภาพด้วยความสมัครใจ ดังนั้นจึงได้โดยปราศจากข้อสงสัยว่าจำเลยเป็นผู้กระทำความผิดตามฟ้อง

คำพิพากษาฎีกาที่ 3261/2530 ศาลฎีกาวินิจฉัยว่า คำเบิกความของ ณ. พยานโจทก์ซึ่งเป็นผู้ร่วมกระทำผิดกับจำเลย แต่โจทก์กันไว้เป็นพยานนั้นรับฟังได้แต่มีน้ำหนักน้อย เมื่อปรากฏว่าคำให้การชั้นสอบสวนของจำเลยทั้งห้าได้กล่าวถึงพฤติการณ์ในการปล้นทรัพย์และทำร้ายผู้ตายแล้วนำทรัพย์ไปแบ่งกันโดยละเอียดตรงกับคำเบิกความของ ณ. ทั้งจำเลยที่ 1 ยังนำถุงผ้าขนหนูสำหรับใส่สังดาญ์ของผู้ตาย

ไปมอบให้พนักงานสอบสวนเป็นของกลาง การนำชี้ที่เกิดเหตุประกอบคำรับสารภาพของจำเลยทั้งห้ากระทำต่อหน้าประชาชนจำนวนมาก และยอมให้ถ่ายวิดีโอประกอบคดี แสดงว่าจำเลยทั้งห้าให้การรับสารภาพด้วยความสมัครใจ จึงเป็นพยานหลักฐานประกอบคำเบิกความของ ณ และพยานแวดล้อมของโจทก์ให้ฟังได้ว่าจำเลยทั้งห้ากับพวก ร่วมกันปล้นทรัพย์ เป็นเหตุให้ผู้อื่นตาย

คำพิพากษาฎีกาที่ 1457/2531 พยานเป็นเจ้าของพนักงานตำรวจ มีหน้าที่ปราบปรามผู้กระทำความผิดกฎหมายมานาน ย่อมไม่มีความตื่นเต้นตกใจต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นและเชื่อว่ามีคำสั่งเด็ดขาดดีกว่าคนธรรมดาทั่วไป การที่พยานเบิกความยืนยันเช่นนี้จึงมีเหตุผล นอกจากนี้โจทก์ยังมีนางมานิดาภรรยาของพนักงานตำรวจตรีธรรมศักดิ์เป็นพยานเบิกความสนับสนุนอีก แม้นางมานิดาจะไม่เห็นด้านหน้าจำเลย แต่ก็เห็นด้านหลังคนร้ายว่ามีรูปร่างเล็กผอมยาวปะบ่า ไหล่ห่อคล้ายจำเลยนี้ ตรงกับคำเบิกความของพนักงานตำรวจตรีธรรมศักดิ์ ไม่ปรากฏว่าพยานทั้งสองเคยมีสาเหตุโกรธเคืองกับจำเลยมาก่อน ไม่มีข้อระวางสงสัยว่าจะแกล้งกล่าวหาปรีกษาจำเลยโดยปราศจากความจริง ยิ่งกว่านั้นในชั้นสอบสวน เมื่อพนักงานสอบสวนแจ้งข้อกล่าวหาให้จำเลยทราบแล้วจำเลยให้การรับสารภาพและมีการถ่ายภาพไว้ด้วย ปรากฏตามบันทึกการชี้ที่เกิดเหตุประกอบคำรับสารภาพเอกสารหมายเลข ป.จ.5 ถึง ป.จ.8 คำรับสารภาพของจำเลยในชั้นสอบสวนมีรายละเอียดมากมาย เริ่มต้นตั้งแต่มีการวางแผนจนกระทั่งจำเลยหลบหนีไปตัดผมให้สั้น เพื่อไม่ให้จำเลยได้รายละเอียดเหล่านี้ยากที่พนักงานสอบสวนจะปรุงแต่งขึ้นเอง นอกจากนี้การรับสารภาพ และนำชี้ที่เกิดเหตุก็กระทำต่อหน้านายตำรวจชั้นผู้ใหญ่และประชาชนที่มุงดู ที่จำเลยฎีกาว่าถูกขู่ขู่เชิญว่าหากไม่รับสารภาพจะได้รับอันตรายถึงชีวิตจึงฟังไม่ขึ้น

คำพิพากษาฎีกาที่ 77/2532 วินิจฉัยว่าพยานหลักฐานประการสุดท้ายเกี่ยวคำรับสารภาพชั้นสอบสวนของจำเลยนั้น ร้อยตำรวจตรีโชคชัย เหลืองอร่าม พนักงานสอบสวนเบิกความว่าได้รับตัวจำเลยมาและได้สอบสวนจำเลยในวันที่ 27 มกราคม 2529 จำเลยได้ให้การรับสารภาพและนำชี้ที่เกิดเหตุด้วยความสมัคร

ใจจำเลยอ้างว่าถูกทำร้ายเป็นการกล่าวอ้างลอย ๆ ไม่น่าเชื่อพยานหลักฐานโจทก์ฟัง
ได้โดยปราศจากสงสัยว่าจำเลยได้กระทำผิดตามคำพิพากษาศาลชั้นต้น ศาลอุทธรณ์
พิพากษายกฟ้อง ไม่ต้องด้วยความเห็นของศาลฎีกา ฎีกาโจทก์ฟังขึ้น

คำพิพากษาฎีกาที่ 92/2532 ขณะเจ้าพนักงานตำรวจจับกุมจำ
เลยที่ 2 จอดรถจักรยานยนต์ไม่มีป้ายวงกลมเสียภาษีอยู่ในที่มืด ระหว่างนั้นก็มีชาย
คนหนึ่งวิ่งเลขไปและจำเลยที่ 1 ถืออาวุธปืนวิ่งมานั่งซ้อนท้ายรถจักรยานยนต์ที่เจ้า
พนักงานสตาร์ตอยู่แล้วจำเลยที่ 1 สั่งให้ออกรถ เจ้าพนักงานจึงจับกุมจำเลยที่ 1
จำเลยทั้งสองให้การรับสารภาพว่าได้ร่วมกันปล้นทรัพย์ผู้เสียหายแม้โจทก์จะไม่ได้ตัว
ผู้เสียหายมาเบิกความยืนยันแต่โจทก์มีนายจอห์น ซึ่งไม่รู้จักจำเลยทั้งสองมาก่อนเบิก
ความยืนยันว่าในชั้นสอบสวนตนเป็นล่ามแปลคำให้การของผู้เสียหาย และผู้เสียหาย
ให้การไว้ตามเอกสารที่โจทก์อ้างส่งศาลประกอบกับพนักงานสอบสวนเบิกความยืนยัน
ว่าผู้เสียหายได้ให้การต่อตนโดยมีนายจอห์นเป็นล่ามแปลและได้จดคำให้การของผู้เสีย
หายไว้ตามเอกสารดังกล่าว ทั้งได้จัดให้ผู้เสียหายชี้ตัวจำเลยทั้งสองและนำจำเลย
ทั้งสองกับผู้เสียหายไปชี้ที่เกิดเหตุประกอบคำให้การรับสารภาพต่อหน้าประชาชนตาม
บันทึกการชี้ตัวและภาพถ่ายที่โจทก์อ้างส่งศาล น่าเชื่อว่าจำเลยทั้งสองให้การด้วย
ความสมัครใจ คำให้การของจำเลยทั้งสองก็สอดคล้องกันกับคำให้การของผู้เสียหาย
และเหตุที่จำเลยทั้งสองถูกจับกุมก็ตรงกับคำเบิกความของเจ้าพนักงานจับกุมดังนี้ ฟัง
ได้ว่าจำเลยทั้งสองกับพวกปล้นทรัพย์ผู้เสียหาย

คำพิพากษาฎีกาที่ 1011/2536 วินิจฉัยว่าที่จำเลยอ้างว่าขึ้น
จับกุมและสอบสวนถูกเจ้าพนักงานตำรวจทำร้ายบังคับให้ลงชื่อในกระดาษต่าง ๆ นั้น
เมื่อโจทก์นำผู้จับและผู้สอบสวนเข้าเบิกความประกอบคำรับสารภาพ จำเลยหาได้
ถามค้านถึงความข้อนี้ไว้ไม่ จำเลยมาอ้างตนเองและนำสืบข้างเดียวในภายหลังจึง
ไม่น่าหนัก ตามภาพถ่ายการนำชี้สถานที่เกิดเหตุประกอบคำรับสารภาพทุกภาพมีประ
ชาชนมุงดูอยู่เป็นจำนวนมาก เชื่อว่าชั้นสอบสวนจำเลยให้การรับสารภาพด้วยความ
สมัครใจและตามความสัตย์จริง จึงเชื่อได้ว่าจำเลยเป็นคนร้ายซึ่งทรัพย์ตามฟ้อง

ข้อวิเคราะห์ของผู้เขียน

จากแนวคำพิพากษาของศาลฎีกากล่าวแสดงให้เห็นว่าศาลเชื่อว่าจำเลยให้การรับสารภาพในชั้นสอบสวนด้วยความสมัครใจ และตามความสัตย์จริง ถึงแม้ว่าจำเลยจะอ้างว่ารับสารภาพเพราะถูกขู่ คุกหรือด้วยวิธีการอันมิชอบประการอื่น ๆ ก็ตาม และเหตุผลสำคัญที่ทำให้ศาลเชื่อว่าจำเลยให้การรับสารภาพด้วยความสมัครใจ และตามความสัตย์จริงก็เนื่องมาจากการนำชี้ที่เกิดเหตุประกอบคำรับสารภาพ ซึ่งจำเลยได้กระทำไว้ต่อพนักงานสอบสวนตามคำให้การรับสารภาพในขณะเป็นผู้ต้องหาในชั้นสอบสวน

จากการศึกษาดังกล่าวข้างต้นได้แสดงให้เห็นถึงบทบาทอันสำคัญของการนำชี้ที่เกิดเหตุประกอบคำรับสารภาพ ในฐานะที่เป็นพยานหลักฐานที่สนับสนุนให้การรับสารภาพในชั้นสอบสวนมีน้ำหนักน่าเชื่อถือมากยิ่งขึ้น และสามารถชี้ยืนยันจำเลยที่ให้การปฏิเสธในชั้นศาลได้สำหรับรายละเอียดเกี่ยวกับการนำชี้ที่เกิดเหตุประกอบคำรับสารภาพนั้นจะศึกษาโดยละเอียดในบทต่อไป

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย